

DIRVA

Nr. 14

Vasaris-February 2, 1962

Cleveland, Ohio

MASKVA NORI VIRŠŪNIŲ KONFERENCIJOS

Kovo 5 d. Maskvoje susirinks posėdžiui komunistų partijos centro komiteto atstovai ir tada turės paaiškinti, kas iš tikro dedasi už Kremliaus mūrų, nes Molotovo likimas vis dar apdeng-

tas paslaptimi, nors jau ir pranešta, kad jis esąs liginėje.

Praeitą penktadienį, Burmos ambasadoriaus priėmimo, pirmą kartą po dviejų savaitų pasirodęs Chruščiovas bandė paneigti gandus, pasak kurių, jo padėtis yra pavojuje nuo besivystančios antipartinės grupės, kurią sukurstė Molotovas. Jei buvo kokia kova Kremliaus užkulisuose, atrodo, Chruščiovas išėjo laimėtoju.

Manoma, kad per tas dvi savaites, kada Chruščiovas nesirodė viešumoje, Kremliuje vyko dideli pasirošimai užsienio politikai. Washingtono, kur turima tikslesnių informacijų, sakoma, kad tai neapsiėjo be karštų ginčų ir buvo paliestas sovietų-kinų nesutarimas.

Centro komiteto posėdžio programa oficialiai yra skirta nagrinėjimui žemės ūkio problemos, kur jaučiamas didelis nuostolis, bet užsienio stebėtojai įsitikinę, kad 400 centro komiteto atstovų turės patvirtinti naująją sovietų užsienio politiką. Aišku, tai jie galės padaryti tik galutinai išsprendę Maskvos-Pekino tebesitęsiantį ginčą dėl koegzistencijos su kapitalistiniais kraštais.

Visi tie stebėjimai paremti įvykiais, kurie daugumai jau žinomi. Sovietinėje spaudoje pasirodė du straipsniai, kuriuose nagrinėjama sovietų užsienio politika. Pirmąjį Pravdoj pasirašė žurnalistas Inozentzev, kuris visada dėsto Chruščiovo pažiūras ideologiniais klausimais. Tame straipsnyje norima įrodyti, kad taikinga koegzistencija yra sėkmingesnė palaipsniui nuilinti vakariečius, negu naudojant griežtą politiką, kuri sukeltų baisų karą ir sunaikintų abi puses.

Kitas straipsnis, kuris pasirodė praeitą savaitę Izvestijoje, tik patvirtina Sovietų Sąjungos nekeičiamą politiką Berlyno klausimu. To straipsnio originalumas toks, kad jo autorius Polyanov, sakosi dėstąs savo asmeninę nuomonę, ir tuo jis norįs parodyti, kad sovietų vyriausybė nebūtinai palaikanti tą nuomonę. Bet

tai griečiausiai yra manevras, laukiant būsimųjų diplomatinių derybų.

Paskutiniu laiku sovietai išvystė iniciatyvą Bonnos ir Washingtono atžvilgiu, bandydami sužavėti ateities perspektyvomis. Adenaueriui jie siūlo tiesiog derėtis su Maskva ir žada visokias gerybes Vakarų Vokietijai, kurios išplauks iš susitarimo su Sovietų Sąjunga.

Kitoks žaidimas vedamas su Washingtonu, kuris galės baigtis susitarimu specialiose srityse, būtent, kultūriniame bendradarbiavime. Tačiau pasitarimuose, kuriuos veda Gromyko su JAV ambasadoriumi L. Thompsonu dėl Berlyno klausimo, nepadaryta joks pažangos. L. Thompsonas jau trečią kartą lankėsi Kremluje ir taręs su Gromyko. Esą, daromi nauji JAV siūlymai.

Tuo tarpu Chruščiovo žentas Adžubei, Izvestijos vyriausias redaktorius, kuris Baltuose Rūmuose buvo priimtas kaip kilmingas svečias, kalbėdamas Meksikoje patarė meksikiečiams iš amerikiečių atsiimti Tek-sasą...

Užsienio stebėtojai klausia, ar šitie prieštaravimai sovietų užsienio politikoje yra tik paruošimo stadijoje, kad laikui atėjus galėtų pasukti reikiama kryptimi? Ar jie daromi tik tam, kad per būsimąjį susitikimą su prezidentu Kennedžiu, Chruščiovas galėtų padaryti kai kurias "nuolaidas".

SPAUS KUBĄ, KOL JI GRĮŠ Į GARBINGĄ KELIĄ...

Amerikos valstybių konferencija, vykusi 10 dienų Uragvajuje, pasibaigė. Jos svarbiausias klausimas buvo: sutvarkyti Kubos klausimą, kuris visoms Amerikos valstybėms kelia vienkūrį ar kitokių nemalonumų. Žinoma, daugiausia Jungtinėms Valstybėms.

JAV užimta griežtatrijųpunktų linija (išmesti Kubą iš Amerikos Organizacijų Sąjungos, paskeikti ekonomines ir diplomatinės sankcijas), konferencijos metu kelius kartus turėjo būti keičiamos. Pagaliau, po ilgų derybų, suskaldžius pagrindinę re-

Šių metų žiema Chicagoje

L. Knopfmillerio nuotrauka

AR SOVIETAI ERDVIŲ LENKTYNĖSE NEBEGALI NIEKO NAUJO ATSIEKTI?

Ar keistas politinis nejudrumas Kremluje bus persimetęs ir į erdvių tyrinėjimą? — taip dabar daug

kur klausiama. Juk praeitų metų pabaigoje buvo paskleisti gandų užsienyje, kad rusai sausio mėnesį darys sensacingą bandymą, į erdvę išsauti raketą su keliais žmonėmis ir bandys paleisti raketą į mėnulį. Dabar nėra jokių ženklų, kad tokie bandymai buvo daryti.

Praėjus šešiams mėnesiams nuo to, kai kosmonautas Titov apskrido žemę septynioliką kartų, rusai tepasitenkino tik koletą mažesnių bandymų, išsaudami raketą į kurį nors taikinį Pacifike. Nėra jokių ženklų, kad erdvių tyrinėjimo programa Sovietijoje bus paspartinta. Tai pati ilgiausia sovietų mokslininkų tykla nuo to laiko, kai jie išleido pirmąjį sputniką.

Valstybėje, kuriai rūpi išlaikyti pirmenybę savo propagandai, gali atrodyti keista, kad sovietai parinko tylai tokį momentą, kada jų konkurentai amerikiečiai ne tik paspartino tyrinėjimus, bet jau paskelbė erdvių tyrinėjimo programą 1965 metams, kuri pralenkia visus drąsiausius projektus.

Užsienio žurnalistai Maskvoje iš Chruščiovo lūpų sužinojo, kad sovietai kurį laiką nebandys išsauti į erdvę raketos su žmogumi.

Manoma, kad sovietų mokslininkai su savo išradimais pasiekė ribą, kurios toliau nebegali peržengti. Ši kliūtis yra dviguba radiacijos juosta, vadinama "Van Allen", kuri supa žemę, sekama žemės magnetinio lauko, apie 500 km. aukštyje ir tęsiasi į erdvę iki keliasdešimt tūkstančių kilometrų. Šita mirtina radiacija neleidžia prasiiversti raketoms su gyvūnais, jei jie nėra pakankamai apsaugoti.

O apdengti kabiną pakankamai stiprių šarvu nyo radiacijos, sudaro problemą jos iškėlimui į erdvę. Kol kas jokia raketa dar nepajėgi išmesti į erdves tokį svorį.

Taip pat manoma, kad sovietai, išleidę keletą didelių raketų, dabar pamatė, jog reikia dirbti planingai, kaip amerikiečiai vykdo tyrinėjimus su miniatiuriniais instrumentais, kad galėtų pasirosti dideliu uždaviniu.

Dar yra ir trečia nuomonė, kodėl sovietai sustabdė bandymus. Būtent, jie pamatė, kad visi tie tyrinėjimai nepakankamai nusvėrė jų įtaką tarptautinėje politikoje. Jie turėjo dėti didelės pastangas, kad atsiektų šių laimėjimų, galvodami, kad tai paveiks kariškius ir išgąsdins laisvojo pasaulio visuomenę ir pasirodys kapitaliui. Bet Berlyne ir kitur Vakarai nesiruošia nusileisti.

Pagaliau, Sovietų Sąjungą palietė ekonominiai sunkumai galėjo priversti erdvių tyrinėjimo programą nustumti į antrą vietą.

užbaigiamoj kalboj pasidžiaugė, kad surasti sprendimai paspausti Kubą, kad ji grįžtų į garbingą Amerikos Valstybių Organizacijos kelią.

Tuo tarpu pačioje Kuboje prasidėjo naujos demonstracijos prieš JAV, kad toks Kubos paniekimas buvo padarytas tik JAV atstovui išvysčius visokį spaudimą. Esą, Amerikos valstybių, o ypač Pietų Amerikos žmonių, esą jų pusėje.

KUBOJE, po nubalsavimo ją išmesti iš Amerikos Valstybių Organizacijos, pradėtos demonstracijos prieš JAV karinę bazę - Gvatenamą.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

ŽODŽIAI IR VEIKSMAI UŽSIENIO POLITIKOJE

Sausio 26 d. Draugas paskyrė vedamąjį svarstyti "Kas teigiamo JAV užsienio politikoje". Pažymėjus, kad respublikonai nieko gero neranda Kennedžio vyriausybės užsienio politikoje, kad, girdi, ir Draugas nesigailys paplakti atvejais, kai jis yra nuolaidus sovietams ar jų pakalikams. Bet vedamajame bando surasti vilčių (reikia manyti... reiktų manyti...), kad "prezidento Kennedžio darbų programoje yra įtrauktas ir Lietuvos laisvinimas..."

Reiktų manyti... Bet iš to, ką tam manytiui paremti suranda Draugas, būtume linkę galvoti, kad respublikonai gal turi daugiau pagrindo tą politiką kritikuodami. Keliais atvejais suminėjimas sovietų kolonializmo, keliais atvejais paminėjimas Lietuvos vardo, yra tik paminėjimas, kad ir kaip efektingai tai būtų padaryta.

Pažvelkime tik į paskutiniųjų dienų įvykius, kas geriausia nusako tos politikos eigą ir jos tendencijas.

Labai neryškios skiltelės užsimenama, kad prasidėjusios derybos tarp JAV ir sovietų kultūrinių ryšių sutarčiai atnaujinti.

Didesnio jau aliarmo, bent Europos spaudoje, sukėlė JAV ambasadoriaus Maskvoje Thompsono pranešimas, kuriame jis remias mintį, kad Kremluje vykstančioje dviejų srovių kovoje palaikytinas Chruščiovas, kaip suklambiausias koegzistencijos šalininkas.

Pagaliau, prezidento sekretoriaus Salingerio kelionė Paryžiu, kur 4 valandas praleido posėdžiaudamas su sovietų spaudos šefu Klaromovu, atskubėjo vėl Washingtono užimti ir linksmininti mįslingą misiją beatliekančio Chruščiovo žento Adžubei... Spėjama, kad kaž kas tai darosi ne tik Kremluje, bet ir tarp Kremliaus ir Washingtono...

Kaž kas ieško ryšių, kaž kas aptildė šalčio karo apšaudymus ir šiuo metu vyksta diplomatinės kalbos, miglose apdumtas Kennedžio kelionės Maskvon paruošimas.

Užsienio politikoje svaros turi įvykiai, vyksta šiuo metu ir pasirošimai ateičiai. Jei kas malonaus mūsų širdžiai ką ir pasakė, šios dienos politikoje tai jau gali būti aiškinama turėjus visai kitą prasmę. Tuo tarpu, anot Draugo, reiktų manyti, kad Washingtonas džiaugiasi gavęs laiko atsikvėpti nuo Berlyno dusulio.

Užsienio politikoje paprastai abi JAV partijos neieško skirtingų kelių ir toje srityje stengiasi pasauliui parodyti tautos vieningumą užsienio politikos principuose. Patinka kam ar ne, bet respublikonų kritiškesnis atsiliepi-mas vertas dėmesio.

-- Grįžk, taikos balandėli, aš tau gražinsiu plunksnas!...

Nacių įsteigtos koncentracijos stovyklos pasižymėjo savo žiaurumais ir kankinimais. Karui pasibaigus sąjungininkams pavyko dar išgelbėti iš stovyklų tuos, kuriems laimė nusišypsojo sulaukti karo pabaigos. Nuotraukoje vienas pusgyvis stovyklos kalnys.

JEI HITLERIS BŪTŲ LAIMĖJĘS KARĄ...

Gestapo plečia terora

(23)

Po šešerių metų nacių valdymo, universitetuose studentų skaičius sumažėjo per pusę. Iš buvusių 127,920, liko tik 58,325. Ypač labai sumažėjo studijuojančių technologijos institutuose, iš kur išeidavo geriausi Vokie-

tijos inžinieriai ir mokslininkai. Vietoj 20,474 liko tik 9,554.

Dar prieš karui prasidedant, chemijos pramonė pradėjo dejuoti, kad Vokietija praranda dominavimą chemijoje. Ne tik tai tautinė ekonomija, rašė žurnalas "Die Chemische Industrie", bet ir valstybės gynyba yra pavojuje, nes jei jaunieji mokslininkai yra negausūs ir žemos kvalifikacijos, tai tik dėl blogo paruošimo technikos institutuose.

Ką vokiečiai prarado, laisvasis pasaulis laimėjo. Dėka dviejų vokiečių pabėgėlių nuo rasinio

persekiojimo, Amerika laimėjo atominės bombos gamybos lenktynėse. Tiedu pabėgėliai buvo: Einsteinas iš Vokietijos ir Fermi iš Italijos.

Visos Vokietijos buvo pradėtas vaikų nuo 6 iki 18 metų surašymas numatytam darbui ir armijai. Tėvai buvo įspėti, jei neįrašys vaikų į hitlerinį jaunimą, jie galės būti atimti ir atiduoti į prieglaudą.

Kai 1933 metais prasidėjo masiniai areštai ir žmogžudystės, Vokietija nustojo būti valdoma įstatymo keliu.

Teisingumo komisaras Dr. Hans Frank, 1936 m. pareiškė teisininkams: "Įstatymo nepriklausomumo negali būti nacionalistiniame režime. Kiekvieną sprendimą darydami, pagalvokite: "Kaip Fuerneris išspręstų šią problemą mano vietoje?" Taip pat atsakykite į klausimą, ar tai sutiks su nacional-socializmo idėjomis. Tik tokiu būdu stovėsite ant tvirtų pagrindų".

Tai turėjo būti aišku. Kai kurie teisėjai, nežiūrint priešiško nu-

įsteigiam "Volksgerichtshof", arba Tautos Tribunalui, kuris buvo sudarytas iš dviejų profesionalų teisėjų ir penkių narių, parinktų partijos. Šio teismo sprendimai negalėjo būti apeliuojami ir jis dažniausiai posėdžiaudavo prie uždarytų durų.

Specialūs teismai "Sondergericht" atėmė iš paprastųjų teismų politinių nusikaltimų bylas. Jie buvo sudaryti iš trijų teisėjų, kurie turėjo būti lojalūs partijai. Gynybos advokatai turėjo būti patvirtinti partijos. Bet kartais jiems nepasisekdavo. Pavydžiui, nužudyto katalikų akcijos vado Dr. Klausener našlės pusę gynė advokatai, už reikalavimą iš valstybės padengti nuostolius, buvo uždaryti koncentracijos stovyklą ir ten laikomi tol, kol atsisakė nuo tų reikalavimų.

Hitleris ir Goeringas turėjo teisę likviduoti bylas. Vieną die-

ną 1934 m. Goeringas nutraukė bylą prieš vieną pramonininką. Vėliau buvo sužinota, kad kaltinamasis Goeringui sumokėjo 3 milijonus markių.

Jei "Sondergericht" teisėjai rodė per didelį nepriklausomumą, tokiais atvejais įsikišdavo Gestapo.

Gestapo, kaip ir Hitleris, buvo Vokietijos įstatymas. Gestapo buvo įsteigtas Prūsijoje 1933 m. balandžio 26 d. Goeringo įsakymu ir pradžioje vadinosi Slaptasis Policijos Biuras (Geheimes Polizeiamt), bet jos inicialai vokiškai GPA, buvo labai panašūs į rusų GPU. Vienas pašto tarnautojas pasiūlė ant vokų dėti Geheime Staats-polizei (Valstybės slaptosios policija) tat suftumpintai ir atsirado GESTAPO. Šis vardas greit prigijo ir anastarnautojas nepagalvojo, kad surado vardą baisiausiai Vokietijos teroro institucijai.

Pradžioje Gestapo buvo Goeringo asmeniuteroro instrumentu, norint suimti ar nužudyti politinius priešininkus. Ir tik 1934 m., kai Himmleris buvo paskirtas Gestapo viršininku, prasidėjo vystytis į tokia organizaciją, kurios vardo paminėjimo užtekėdavo kad plaukai pasišiauštų ant galvos.

1936 m. buvo priimtas įstatymas, padaręs Gestapo nepriklausomą nuo įstatymų. Teismai neturėjo teisės įsikišti į Gestapo veiklą ir visa tai, ką slaptoji policija darė, buvo legalu.

Koncentracijos stovyklų tikslas buvo ne tiek nubauti režimo priešus, bet labiau terorizuoti vokiečius, kad sukludžius gimti bet kokiai rezistencijos minčiai.

Po Roehmo likvidavimo, Hitleris koncentracijos stovyklų kontrolę pavedė SS, kuri ėmėsi organizavimo iki neišsivaizduojamo žiaurumo.

Laikinosios stovyklos buvo uždarytos ir statomos daug didesnės, kaip Dachau, Buchenwald, Sachsenhausen, Ravensbrueck ir 1938 m. okupavus Austriją, Mauthausen, o vėliau Lenkijoje Auschwitz, Belsen ir Treblinka. Visi šie vardai vėliau išgarsėjo visame pasaulyje.

Jau iš pirmo žingsnio šios stovyklos neturėjo nė kiek humaniško. Pirmasis Dachau viršininkas 1933 m. lapkričio 1 d. išleido taisyklės, kuriose randame:

--Kiekvienas gali būti pakartas, jei politikuos, diskutuos su

Laiškai iš JAV armijos

Kęstutis Gaidžiūnas

JAV kariuomenė 1962 metais

Naujas JAV taikos meto kariuomenės dydis, atsiėtas 1963 m. birželio mėnesį, bus 960,000 vyrų. Tokią išvadą galima daryti pagal prezidento J. F. Kennedy biudžetą, patiektą kongresui.

Šis 16 divizijų kariuomenės dydis bus 35,000 vyrų didesnis, negu buvo planuota prieš kariuomenės pradėtą sustiprinimą praėjusių metų spalio mėnesį. Ir 70,000 didesnis, negu buvo rekomenduojama praėjusių respublikonų administracijos.

Biudžetas rodo, kad kariuomenė pasieks šį naują dydį ateinančiais mėnesiais, prieš prasidedant naujiems finansiniams metams. Aktyvios tarnybos ginkluotos pajėgos 1962 finansiniams metams (tai yra šių metų birželio 30 d.) sieks 1,081,000 vyrų skaičių. Nuo šio skaičiaus atimant 119,000 pašauktuosius aktyvion tarnybon rezervistus, 1962 metų birželio 30 d. lieka 962,000 vyrų.

Giliau analizuojant šį biudžetą, susidaro vaizdas, kad prezidento Kennedžio administracija planuoja pradėti iš aktyvios tarnybos rezervistus paleisti liepos mėnesį, ir šį paleidimą baigti rugpjūčio mėnesį.

Biudžetas 1962 finansiniams metams turi priedinę \$213,500,000 sumą kad išlaikys aktyvion tarnybon pašauktuosius rezervistus, iš šios sumos, viskas išskyrus \$10,000,000 bus išleista 1962 metais. Likutis bus perneštas 1962 metams.

Gynybos Departamento biudžetas, sudėjus seniau gautas ir

kitais kaliniais, skelbs tikras ar melagingas informacijas...

--Kiekvienas bus vietoje nudėtas, jei atsisakys dirbti, protestuos, rėks, ar kalbės rikiuotėje einant į darbą...

Gestapui talkino kita teroro institucija, tai slaptoji tarnyba, vadinamoji Sicherheitsdienst, inicialiais žinoma SD. Ją įsteigė tikslu padėti rinkti žinias. Jai vadovavo Reinhard Heydrich, vadinamas "budeliu". Ji savo žinioje turėjo 100,000 pranešėjų, kurių tikslas buvo šnipinėti kiekvieną gyventoją ir pranešti mažiausią jo nepasitenkinimą nacių režimui.

Vienas iš SD uždavinių pradžioje buvo išaiškinti tuos, kurie balsavo "Ne" per plebiscitą.

Pagal 1936 m. birželio 16 d. pirmą kartą Vokietijos istorijoje, visa policija buvo suvienyta ir Himmleris buvo paskirtas jos viršininku.

Kitame numeryje: VOKIETIJA SLAPTAI GINKLUOJASI.

dabar naujai reikalaujamas sumas, bus apie \$11,859,300,000.

Tuo pačiu metu, kada aktyvios armijos karių skaičiai didinami, Nacionalinės Gvardijos ir JAV kariuomenės rezervų daliniai bus stipriai sumažinti.

Pagal naują Gynybos Departamento planą, krašto 27 Nacionalinės Gvardijos ir 10 armijos rezervų divizijos bus sumažintos ar visai panaikintos.

Šis planas, kurio griaučiai Gynybos Sekretoriaus Robert S. McNamara buvo patiekti Senato Ginkluotųjų Pajėgų Komitetui, stebėtojų nuomone, iškilo dėl kai kurių nesklaidumų patirtų Berlyno krizės iššauktoje dalinėje mobilizacijoje.

Gera informuoti sluoksniui pranašauja, kad 10 Nacionalinės Gvardijos ir armijos rezervų divizijų bus visai panaikinta, ir tarp 600 ir 800 kuopos dydžio daliniai bus paleista iš kariuomenės atsargos eilių.

Didžioji dauguma rezervų dalinių bus suteikta į šešias divizijas ir jų pagalbinis dalinius. Jei atsiras reikalus, šie daliniai galės būti pašaukti aktyvion tarnybon per 4 ar 5 savaites.

Kita šio projekto dalis reikalauja sudaryti 100,000 ar didesnę neapmokamų rezervistų grupę, kurie pavieniai, krizės metu, galės būti pašaukti aktyvion karinėse tarnybon.

Pagal Gynybos Departamento sekretoriaus McNamara planą, bus reikalaujama 465,000 rezervistų šešiom divizijom ir jų pagalbiniais daliniais, devynių kovos brigadų, susidedančių iš apie 3,000 vyrų kiekviename dalinyje, ir eilės mažesnių, kovai paruoštų dalinių.

Tuo pačiu metu jis reikalauja sumažinti apmokamų rezervistų skaičių nuo 700,000 iki 670,000 vyrų.

Šis rezervų sumažinimas taip pat pareikalauja 138,000 vyrų susirinkimų sumažinimo iš 48 per metus iki 24. Pilnai įvykdyti šią planą dalį reikės pakeisti dabartinį federalinį įstatymą, kuris reikalauja, kad Nacionalinės Gvardijos nariai per metus dalyvautų 48 susirinkimuose.

Likusias 21 rezervų divizijos, jei visai nebus panaikintos, tai bus išlaikomos pusės savo kovos pajėgume -- apie 5000 vyrų kiekvienoje. Tai pareikalauja apie 105,000 vyrų ir paliktų apie 100,000 vyrų mažiesiems pagalbiniais daliniais.

McNamara pastebėjo, kad jis tikisi opozicijos šiam planui. Bet taip pat pareiškė, kad: "Mūsų nuomone, dabartiniu laiku jau nėra reikalo išlaikyti 700,000 apmokamus rezervistus."

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

sistatymo respublikai, dar nesukubėjo sekti partijos linijos. Teismas už išdavystę, iki tam laikui priklausęs Aukščiausiam Teismui, buvo perduotas naujai

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIŠ,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

VIEŠEDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

**MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĖ**

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirksite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
 2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
 3. WHITE HORSE
SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
 4. MARTINI or
MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
 5. CANADIAN WHISKY
8 metų senumo 5th. 3.98
 6. DUJARDIN GERMAN
BRANDY 5th. 5.29
 7. LONDON DRY GIN
80 proof KVORTA 5th. 3.59
 8. KRON-BRANNVIN
AQUAVIT 5th. 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
 10. KIJFAFA vynas 5th. 1.75
 11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Žvilgsnis į ateitį

Visose lietuvių kolonijose, kur tik gyvena kiek didesnis mūsų žmonių skaičius, vykdomi parengiamieji darbai Lietuvos nepriklausomybės sukaktį paminėti. Tai bus iš eilės 44-toji tokia šventė.

Iš tų 44 metų nė pusė neteko pilnai laisvam ir savarankiam valstybės kūrybos darbui. Jei pradžioje, nepriklausomybę paskelbus, dar reikėjo ilgokai dėl jos įgyvendinimo su daug gausesniais priešais kovoti, tai nuo 1940 metų vidurio jau jos netekta ir gražiai prasiskleidęs laisvės žiedas buvo okupantų sutryptas.

Laisvės praradimas yra didžioji mūsų tautos nelaimė. Ir tai istorijos bėgyje jau ne pirmą kartą. Toji nelaimė mūsų tautai nesudarė ir dabar nesudaro sąlygų visapusiškai augti ir įsitvirtinti savoje žemėje. Įsitvirtinti taip, kaip galėjo kitos tautos, gyvenančios toliau nuo didžiųjų kelių, einančių iš vakarų į rytus.

Po kiekvienos tokios nelaimės mes vis atidavėm savo vaikų didelę duoklę kitoms tautoms. Ir į vakarus ir rytus jie turėjo eiti. Vieni prievarta varomi, kiti laisvės ieškodami. O tie, kurie iš savo žemės išėjo, nedažnai atgal sugrįžo. Ir taip mes ant to didžiojo kelio maži pasilikom.

Tose didžioje mūsų tautos nelaimėje iki šiol mus vis dar išgelbėdavo mūsų kaimo žmonių tautinis atsparumas. Ten, kad ir kietai priešui spaudžiant, vis dar išlikdavo daigų, kurie iš naujo pajėgdavo laisvės medį auginti. Bet šis kartas mūsų tautai gali būti pats sunkiausias. Okupantas labai rafinuotas, klasta ne visų vienodai įžiūrima ir talkininkais mūsų pačių žmones sugundo. Jis iš pačių šaknų pirmiausia siekia sunaikinti mūsų kaimą. Ir jį planingai naikina.

Savaime suprantama, kad tokiose sąlygose mūsų nepriklausomybės šventė ir turi tų sunkių išgyvenimo visas žymes. Iš po debesų pasirodžiusią saulę vėl seka audros. Tarp laisvės giesmės prasimuša vergijos skundas. Ant didžiojo rytų-vakarų kelio karų gaisrai, griuvėsių valymas ir vėl nauji gaisrai. Tat ir reikia Pilėnų vyrų drąsos, kad nuodėgiliai būtų nuvalyti ir kraštas naujam gyvenimui prikeltas.

Šio atominio amžiaus sąlygose, kad ir kaip kieti būtų būtume, mūsų vieno pastangos neperdaugiausią gali nulemti. Tik gal toje nelaimėje yra ir savotiška laimė, kad esame nevieni. Tokių, kaip mes, yra milijonai. O milijonų žmonių protai ir rankos gali didelius laisvės darbus atlikti.

Iki šiol, švęsdami tokias dideles šventes, kaip Vasario 16-oji, mes nevengdavom pašūkauti, apie kraujo upeilius pakalbėti, save ir kitus drąsumu ir narsumu pagraudinti. Anaipol, iš to čia nė kiek nenorima pajuokauti. Kartais ir tai reikalinga, net ir naudinga. Bet ne metai iš metų vis užkimstant ties tais pačiais žodžiais.

Mes patys pradėdam jausti, kad reikia naujumo, kad į tą patį laisvės kelią reikia bandyti eiti naujų laikų naujais keliais. Gal mažiau šūkaujant, mažiau mirštant, bet giliau kiekvieną laisvės kovos pasireiškimą nagrinėjant. Atidžiau ir rūpestingiau talkininkų ieškant, nuoširdžiau vienybės siekiant ne tik tarp savųjų, bet tarp visų tokios nelaimės ištiktų tautų.

Ieškodami kelių ir būdų savo tautą nuo išnaikinimo išgelbėti, mes turim gerai dairytis ir įvertinti, kas aplink mus darosi. Štai esam liudininkai, kaip šiam moderniam amžiui, per skausmus gimta jungtinės Europos valstybės. Gimsta nuo rytų vergijos gelbstintis ir laisvę siekiant išsaugoti. Gal ir mes iš ten susilauksim daugiau talkos? Gal ir mūsų, kaip lygus su lygiais, ten bus vieta?

Žvelgiant į ateitį, reikia ne akiai eiti, bet viską matyti, viską sverti ir tik pačius geriausius kelius parinkti. O tai daryti ne vien išrinktųjų privilegija. Visi, pagal savo gabumus, mokslą ir įsteklius, galim savo duoklę atiduoti. Ir ją atiduoti reikia.

B. G.

BALFO NARIŲ VAJAS
REIKALU

Kun. L. Jankus, BALFo reikalų vedėjas, BALFo direktorių ir centro valdybos pavestas, kreipėsi į skyrių valdybas, ragindamas praveisti skyriuose narių vajų, nes dabartinis BALFo narių skaičius -- 1668 yra mažas.

Per paskutinį dešimtmetį, kiekvienais metais BALFui suaukojama 45 - 50 tūkstančių dolerių. Tą sumą sudeda negi tie tie 1668 BALFo nariai? Negi žmogus paaukojęs BALFui 5 - 10 - 20 dolerių neskaitomas BALFo nariu ir iš jo skyrių val-

dybos turi išreikalaus dar papildomai po 1 dol., kad jie pasidaryt BALFo nariais?

BALFo direktoriai ir centro valdyba būtų žymiai geriau padariusi, jei pavadusi BALFo reikalų vedėjui paprašyti skyrių valdybas, kad jos prisiųstų aukotojų sąrašus, 1 dolerį žymėdami nario mokesčio gretoje, o gautus virš 1 dol., aukų gretoje. Tada BALFo narių skaičius iš karto pakiltų iki 8,000 -- 10,000. Tada centro valdyba turėtų autentiškus narių -- aukotojų sąrašus ir atitiktų statuto reikalavimus. Su tokiu sąrašu nebūtų gėda užteiti į atitinkamas įstaigas.

Yra mažesnių lietuvių kolonijų, kur nėra BALFo skyrių, o kitos organizacijos kiekvienais metais vis tik surenka po kelius šimtus dol., BALFui, taitie aukotojai irgi BALFo nariai?

Laikantis statuto BALFo narių reikalas išsprendžiamas labai lengvai.

K. G.,
Cleveland

VISI KELIAI VEDA Į VILNIŲ...

Laisvas ar pavergtas Vilnius lietuviui buvo visad brangus, kiekvienas troško pamatyti ir nors trumpai jame pagyventi. Nenuostabu, kad ir adv. Jonas Bagdžiūnas Borden, 1936 metais lankydamsis Lietuvoje, neaplenkė Vilniaus, kuris anuomet buvo lenkų okupuotas. Nesant tiesioginio susisiektimo, turėjo į Vilnių vykti per Rygą. Vilnių jis susitiko su Lietuvių Komiteto pirmininku Konstantinu Stašiu, pasimatė su lietuvių veikėjais, aplankė Vytauto Didžiojo gimnaziją ir kitas lietuvių mokslo įstaigas. Vilniaus lietuviai, žinodami J. Bagdžiūno Borden nuopelnus Lietuvai, gražiai jį priėmė ir parodė Gedimino sostinės įdomesnes vietas. Nuotraukoje: adv. Jonas Bagdžiūnas Borden tarp dviejų Vytauto Didžiojo gimnazijos mokinių prie Aušros Vartų.

NETIKROSIOS KŪRYBOS GIMIMAS

ANTANAS RUKAS

mėjimus, kurių dažniausiai gana sunku ir įžiūrėti, bet už ryškų ideologijos užakcentavimą.

ir t.t. ir t.t. meno sampratos tradiciją į šias dienas, tokis požiūris į dailiojo žodžio kūrybą, nors ir valstybinis, vertas visišką niekianiekį. Dėl tos tad priežasties daugelio autorių kny-

Be žodžių...

Cosmos Parcels Express Corp.

Mes pranešame savo seniems klientams, o taip pat naujesiems, kuriems mes patarnaujame, kad mūsų firma tęsia siuntinių persiuntimą į Sovietų Sąjungą.

Mes esame įgalioti VNESPOLYTORG tęsti siuntinių siuntimą, ir mes garantuojame, kad siuntiniai bus pristatyti ir labai skubiai.

Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t.t.) labai prienamomis kainomis.

Visi mūsų skyriai suminėti žemiau kuo geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus.

NEW YORK 2, N. Y., 39 -- 2nd Avenue -- Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue -- Tel. DI 5-8803
LAKEWOOD, N. J., 126 -- 4th Street -- Tel. FO 3-8569
PATERSON 1, N. J., 99 Main Street -- Tel. MU 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street -- Tel. LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson St. -- Tel. HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury St. -- Tel. SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich., 11333 Jos. Campau.

TEL. TO 7-1575
CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th St. -- Tel. TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Ave. -- Tel. BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill., 3212 So. Halsted St. -- Tel. WA 5-2737
LOS ANGELES 22, Cal., 960 So. Atlantic Blvd.

TEL. AN 1-2994
SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter St. -- Tel. FI 6-1571
NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Ave. -- Tel. BI 3-1797
PHILADELPHIA 23, Pa., 530 W. Girard Ave.

TEL. WA 2-4035
WATERBURY, Conn., 6 John St. -- Tel. PLaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St. N.W.

TEL. GL 8-2256
PASSAIC, N. J., 176 Market Street -- Tel. GR 2-6287
DETROIT, Mich., 7300 Michigan Ave. -- Tel. VI 1-5355
ATHOL, Mass., 61 Mt Pleasant St. -- Tel. CH 9-6245
VINELAND, N. J., West Landis Ave.

Greek Orthodox Club Blvd.

Šis skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

BOSTON 18, Mass. 271 Shawmut Ave Tel. LI 2-1767

gos, patekusios pas mus iš okupuotos Lietuvos, mums skamba didžiausiu grožinio žodžio kūrybos atsilikimu, mūsų visai nepatraukia ne vien dėl perdėm kyšančios pseudokomunistinės ideologijos, bet ir dėl visų kitų grožinei literatūrai taikomų privalumų trūkumo.

Apgailestaudami, bet būdami nuoširdūs ir objektingi, turime pripažinti faktą, kad daug žodinės rašliavos, mūsų gaminamos laisvajame pasaulyje, yra panašios literatūrinės vertės, atseit, neturi daug bendra su šimtmečiais ugdyta grožinės žodžio kūrybos samprata. Tai ne paradoksas, ne noras būti originaliu, o tik realus ir nuoširdus žvilgsnis į mūsų, išvėjų, žodinės kūrybos derlių.

Jau anksčiau buvo minėta, kad net mūsų literatūrinio žodžio meistrai yra atidavę duoklę patriotizmui, vis uomeniams reikalams, Lietuvos laisvės idėjai. Jie tą savo duoklę apvilko į gražų rūbą, nusagstė ne pigiais blizgučiais, o dažnai tikrais brangakmeniais, ir mes ne kartą jais žavimės, tad turėtume, mažiausia, atiduoti prideramą vertę ir tiems kūriniais, atėjusiems iš anapus, kuriuose propaganda elementas tik neišvengiama blogybė, o esmė visai kitur -- originaliame kūrėjo pasaulyje,

kuris prasiveržia ir pro propagandos kevalą.

Lietuvos laisvės idėja tokia neapsakomai didelė ir taip brangi, kad jos žodiniu menu skelbti, atėjo pas mus didelis skaičius žmonių, kurie kaip tik niekada nesuarošę tapti rašytojais, kurie niekada neturėjo ir šandieną neturi nieko nauja ir originalaus pasakyti, kurių pasaulėlis toks neoriginalus ir toks mažiukas, kad prasideda ir baigiasi Pilviškių arba Nemakščių parapija.

Kad tokių pseudorašytojų daug atsirado šiandieninėje Lietuvoje, priežastys labai aiškios -- didelė, visą sąjunginę garbę ir gražus gyvenimas, asmeninis ekonominis gerbūvis. Bet kokios gi priežastys, kokios vilionės patraukė išvėijus žmones rašytojais? Garbė labai abejotina, nes laisva, valstybės nevaržoma kritika lengvai gali nusodinti nuo pjedestalo, o ekonominio gerbūvio knygų ir straipsnių rašymu čia nesu-sikursi.

Patį pirmoji ir pagrindinė priežastis, turbūt, tėvynės meilė, jos ilgesys, noras kuo nors būti naudingi savo paliktam kraštui, noras nenutraukti ryšio su juo. Tada galima geriausiai apibūdinti palyginimu iš dailininkų pasaulio. Juk didžiausią pasisekimą mūsų masėje turi tie dailininkai, kurie piešia tieviškių vaizdus, net ištisas sodybas, jeigu paveikslas užsakytojas atsivežė fotografiją. Kaip tokiuose dailininkų kūriniuose nėra originalaus, savito, individualaus savęs išreiškimo, taip ir panašių rašytojų kūryboje, jeigu tą žodį vartosime, daugiausiai kyšo patetiški patriotiniai šūkiai, apvilkti dažnai menkai apdailintu literatūriniu drabužiu.

Antroji tokių rašytojų, žurnalistų, poetų, dailininkų atsiradimo priežastis daug prozaškesnė ir paprastesnė -- neturėjimas kur dėti laisvalaikį. Visi mes, kalbu apie vyresniąją kartą, buvę teisininkai, karininkai, policininkai, raštininkai, tarnautojai, advokatai, generolai, savo laiku išmokome rašyti. Dabar dirbame ne savo srityje, nes savo profesiją teko padėti į šalį. Po tiesioginio kasdieninio darbo kažin kaip tuščia lieka, menka, nereikšminga. Kaip gi įprasinti savo nereikšmingas dienas? Va, ir ateina mintys, prisiminimai, svajonės, kurias reikia užrašyti, reikia išreikšti. Pačiam ir draugams atrodo gražu ir nauja ir reikšminga, o iš esmės -- sena, banalu ir tūkstantį kartų kartota kitų.

Dėl tos priežasties turime nemažai naujai užgimusių seniųjų dailininkų, žurnalistų, literatūros vertėjų, lietuvių kalbos mokovų ir labai daug rašytojų, kurie užverčia mūsų skelbiamus literatūros konkursus romanais, dramomis, komedijomis, novelėmis, kartais nusinešdami ir premijas. (Būdinga, kad neprisimenu nei vieno architekto, nei vieno gvydytojo, nei vienos dentistės, nei vieno inžinieriaus, kuris, kaip sakoma, į senatvę būtų pradėjęs dailininko, žurnalisto ar rašytojo karjera. Kalbu, žinoma, tik apie mūsų išvėiją).

GERIAUSIA DOVANA
YRA. R. SPALIO --
"ALMA MATER"

Gen. Sherman pakeliui degino ir griovė pietiečių miestus...

PILIE TINIO KARO 100 METŲ SUKAKTIS (2)

K. S. KARPIUS

PIETŲ VALSTYBĖ IR PREZIDENTAS

Kai 1860 metų gale paaiškėjo Lincolno išrinkimas prezidentu, pirmutinė valstija, pietų Carolina, gruodžio 20 d. išstojo iš federalės valstybės. Nuo 1861 m. sausio pradžios iki gegužės mėnesio dar atsietė Mississippi, Florida, Alabama, Georgia, Louisiana, Texas ir Virginia. Toliau sekė Arkansas, šiaurinė Carolina, Tennessee ir spalio mėnesį prie jų prisidėjo Missouri.

Kitos keturios valstijos, kuriose negrų vergija buvo praktikuojama -- Delaware, Maryland, vakarinė Virginia ir Kentucky -- nors skaitėsi pietinėmis, gulnčios tarp šiaurės ir pietų, nepajėgė nubalsuoti atsietimui ir liko su šiaure. Iš jų gavo vyrų ir pietiečiai ir federalė armija.

Vasario 18 d. sušaukė savo seimą Montgomery, Alabama, pietiečiai paskelbė savo valstybę Konfederacijos vardu. Buves šiaurės kariuomenės pulk. Jefferson Davis, pietietis, buvo paskelbtas prezidentu.

Žiūrėdama į pietiečius, kaip sukilėlius, Lincolno administracija paskelbė šaukimą savanorių, kad sukilimą nuslopintų. Bet kai staiga (1861 m. bal. 12 d.) pietiečiai užėmė Fort Sumter ir pradėjo užiminėti kitas federalės tvirtoves ir arsenalus pietiečių.

vos penki milijonai pietų baltųjų išsilaikė prieš pajėgią šiaurę keturis metus. Šiauriečiai, turėdami dirbtuves, karo reikmenis gaminosi lengvomis sąlygomis, apdėdami gyventojus mokesčiais. Ir turėjo iš kur paimti didesnius skaičius vyrų.

Federalės armijos vadovybė

mė savo kontrolėn tą tolimą pietiečių kraštą, silpniausią sritį. Atkirtus Arkansas, Louisiana ir Texas valstijas ir panaikinus ten karo frontą atsirado galimybė skelti pusiau pietines valstijas žygiuojant į rytus, Atlanto linkui.

Pradžioje 1864 metų prez-

Didingas Lincolnui paminklas Washingtone, pastatytas visuomenės aukomis. Pastatas paremtas 48 stipulais, vaizduojančiais tada buvusias 48 valstijas.

nustatė kariavimui ketveriopą planą: blokuoti pietiečių jūrų ir upių uostus; užimti ir sunaikinti pietiečių sostinę Richmond; užkariauti Mississippi upės

dentas Lincoln paskyrė generolą Grant visų federalių karo jėgų vadu.

Palikęs narsų generolą Sherman vykdyti grįžimą į rytus per pietinių valstijų vidurį, generolas Grant vėl nusiskubino į Virginijos frontą, bandyti tengeriauti iki tol nenugalimą generolo Lee sieną. Kai šiauriečiai tykojo įsiveržti į Richmondą, pietiečių kariuomenė pataikė progą įsiversti į Washingtoną, tačiau pasitraukė nepadarę didelių nuostolių.

Neperdidelė trikampė sritis, pelkėtoje Virginijos dalyje, pietuose nuo Washingtono, apie Fredericksburgą, netoli Richmondo, buvo kruviniausias karo laukas visų keturių metų bėgyje. Ten 1863 metais gegužės m. sumušant gen. Hooker jėgas, gen. Lee neteko vieno žymiausio savo generolo, pragarsėjusio "akmenine siena" -- Stonewall Jackson. Ūkanotame mūšio lauke jį nušovė jo paties kareiviai.

1864 m. geg. 5 - 8 d. mūšiuose prie Wilderness ir Spotsylvania, šiauriečiai turėjo pakelti didžiausius nuostolius, kai toje pelkėtoje srityje, kovų metu, užsidėgė sausi lapai ir krūmai. Abiejose pusėse žuvo apie 105,000 vyrų. Tūkstaniai sužeistų karių sudegė tame gaisre.

Tą vasarą generolas Sherman jau buvo atžygiavęs gerokai į rytus, pragarsėjusiu istorijoje savo žygiu per Georgia, degindamas ir naikindamas, viską sulygindamas su žeme. Jo pasiekti didmiesčiai -- Atlanta, Columbia ir kiti buvo beveik nušluoti nuo žemės paviršiaus.

"Karas yra pragaras" -- šio krašto istorijoje liko to generolo garsus posakis, susietas su jo darbais.

1865 m. generolas Shermaną dalygiavo iki Atlanto pakraščio degindamas, griaudamas miestus vieną po kito. Paskutinieji didmiesčiai ten buvo Savannah ir tas Charleston, kurio uoste ir buvo Fort Sumter, pietiečių sukaulytas karo pradžioje.

Visa pietiečių kariuomenė šiaurę, iki Virginijos, dabar atsietė šiauriečių spąstuose. Iš pietų ją ėmė spausti gen. Sherman, iš šiaurės gen. Grant. Pagaliau šiauriečiams pavyko užimti Petersburg miestą, 23 mylios į pietus nuo Richmondo, kurį generolas Grant laikė apgulęs 10 mėnesių, nuo 1864 iki 1865,

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

PER JAV, ANGLIJĄ IR KITUS KRAŠTUS ATGAL Į NAUJĄJĄ ZELANDIJĄ

Skaitytojai gal prisimena praejusį metų spalio mėnesį Dirvoje atspausť mano pasikalbėjimą su redaktoriumi. Jame buvo minėta, kad po Milwaukee konferencijos, man reikės vykti į New Yorką atstovauti N. Zelandijos Žemės ūkio ministerijai N. Zelandijos importuojamos mėsos į JAV reikalais.

Pakeliui apie savaitę viešėjau Clevelande ir Baltimorėj. Buvo labai malonu sutikti senų laikų pažįstamus ir gimines. Vaikai, kuriuos paskutinį kartą mačiau Vokietijos stovyklose, galima sakyti, tada tik keturiomis repliojo, dabar jau suaugę vyrai ir merginos.

Stebėjau per dvyliką metų nematytus draugų ir artimųjų veidus ir ieškojau vidinės pakaitos. Su džiaugsmu apsiraminau jos nesuradęs, tik gal vieną kitą raukšlę, rūpesčio įspausť. Tai, žinoma atsitiktų ir savam krašte, nes laikas niekieno nelaukia.

Didžiausią įspūdį, tačiau man padarė jaunimas: vieni jau dar nias lietuviškas šeimas sukūrę, jaunesni nors ir po vieną kitą anglišką žodį, mums senesniems nelabai girdint sumeta, tačiau visuose matėsi padėtas lietuviškos šeimos ir mokyklos išauklėjimo pagrindas. Galvojau, kad laiminga vyresnioji lietuvių karta JAV, žinodama, kad jų vietos bus užpildytos taip brangia atžala.

Clevelande pirmą kartą turėjau malonumo susitikti su muziku A. Mikulskiu. Gėda, bet tenka prisipažinti, kad man neteko Vokietijoje girdėti jo garsaus ansamblio dainų. Tiesa, plokšteles ne tik patys klausėmės, bet ir kiekviena proga buvo mielai transliuojamos per N. Zelandijos radijo bangas. Nesukvalifikuotas iškelti tokio darbo svarbą, tik man jis atrodė didelis ir būtinai. Valandą kitą su A. Mikulskiu praleidęs jaučiausi lyg kečius metus jį būčiau pažinęs.

Iš Clevelando, Greyhoundo autobusu, leidausi į Baltimorę ir ten, vos švogerui ir jo šeimai labas suspėjau pasakyti, kai vėl teko skubėti į New Yorką. Įspūdžių kupinas stebėjau rudens spalvomis išsipuošusį gamtovaizdą, tvirtai nusistatęs nebesakio su diev, o tik iki greito pasimatymo.

Prisipažinsiu, kad Amerikos gamtovaizdą visiškai kitaip buvau įsivaizdavęs. N. Zelandijos kraštas labai įvairus ir turtinis: aukšti kalnai, statūs skardžiai, egzotiški augalai ir vandenynų išraižyti fiordai daug malonumo suteikia garsiam turistų būriui. Tačiau švelnus klimatas neduoda pastovių metų laikų, todėl ten nėra to rudens spalvingumo, kuris mane iki pat New Yorko palydėjo.

New Yorke susiradau N. Zelandijos prekybos atstovybę, į-

1865 m. kovo 4 d. Lincoln (išrinktas 1864 rudenį) buvo įvesdintas antram terminui.

Balandžio mėnesio pradžioje pagaliau gen. Grant įsiveržė į Richmondą, miestą sudegino. Prezidentas Davis pabėgo į pietus.

Generolas Grant pasiūlė pietiečių vadui baigti broližišką karą. Ir gen. Lee sutiko.

Balandžio 9 d., priimdamas generolo Grant pakvietimą, Lee atvyko į Appomattox, apie 90 mylių į vakarus nuo Richmondo, ir to miestelio teismo name pasirašė paliaubas.

Gavęs raštu paliaubų sąlygas, gen. Lee padėjo nugalėtojui, kad tokiomis priemonėmis sąlygomis baigiamas karas ir atidavė savo kardą. Tačiau padarė vieną prašymą: pietiečiai, kurie visi kariavo atvykę savo arklais, mulais ir vežimais, turėtų atgauti savo turtą, nes grįžus į namus jiems reikės įgyvenimui.

Gen. Grant atsisakė, kad pagal pasirašytas paliaubas jie visko to netenka, tačiau jis žodžiu pažadėjo ir įsakė paliaubų vykdytojams, kad pietiečiai galėtų pasiimti tą turtą su savimi.

Kitame numeryje: ŽIAURĖ BALTYJŲ OKUPACIJA IR LIUDNŲ NEGRŲ LIKIMAS.

sikūrusią garsuose Rockefellerio pastatuose, Ponas Robinson ir jo tarnautojai mane priėmė labai nuoširdžiai. Skubiai aprodė vieną kitą New Yorko žymybę, vežė pasikalbėjimui su Amerikos valdžios pareigūnais.

Niekad nepamiršiu pirmojo susitikimo su vyriausioju analitiniu chemiku p. Anderson. Vyras stambus, kaip Lietuvos ažuolas. Man atrodė, kad labai išsamiai išdėdė reikalus ir visai įrodinėjo, kad vienas kitas pasitaikęs mažas nesusipratimas, nebuvo zelandiečių prekybininkų padarytas sąmoningai, ir kad daugelį trūkumų galima priskirti JAV uostuose mėšai tinkamų sąlygų nebuvimui.

Ponas Andersonas ne tik kad į tą mano pranešimą nieko nepasakė, bet ir ilgą cigarą rūkydamas, net ir galvos beveik nepakreipė kažkur pro mane žiūrėdamas į knygom apkrautas lentynas. Užėjo neįjauki tylą. Mane lydėjęs prekybos atstovas bandė vieną kitą anglišką juoką, bet ir tai be komentarų iš p. Andersono pusės praėjo.

Nutariau reikalą pakartoti ir be pertraukos iškalbėjau virš valandos. Atseit, pagal zelandiečius "tryed to blind him with science". Ir vėl beveik nesumirktelėjo. Laimė, suskambėjo telefonas, į kurį jis pats atsiliepė: "I will be free in a minute or two". Atseit, kalbėti moka, pagalvojau keldamasis.

Atsiveikindamas dar pasiūliau telegrafuoti N. Zelandijos vyriausybei papildomų informacijų. Ir nutarėm susitikti sekančią dieną.

Vakare N. Zelandijos prekybinė atstovybė rengė priėmimą. Iš jo greit išslinkau apsimetęs galvos skaudėjimu. Pasikėliau į Empire State Building. Turtingos New Yorko iluminacijos nepajėgė išblaškyti patirtus dienos įspūdžius ir vis mačiau p. Andersono pro mane žiūrinčias akis...

Ilgą buvo be miego New Yorke praleista naktis. Iš Wellingtono telegrama atėjo labai lakoniška: "Apie padėtį žinome, esi gerai informuotas. Laikykis."

P. Andersonas mus sutiko su pusiau surūkytu cigaru ir manęs pasiteiravo, kokį įspūdį padarė New Yorkas. Tai buvo ilgiausia jo kalba, kurią iki tol buvau girdėjęs. Deja, ji ir buvo paskutinė, kurią tą rytą iš jo girdėjau.

P. Robinsonas pasakė kelis naujus anekdotus, o aš vakarykščias tezes, kitus žodžius parinkdamas pakartojau. Amerikietis užsidėgė naują cigarą ir atsiėmė turis nenumatytą posėdį. Pasiūlė susitikti sekančios dienos rytą.

Vakare atstovybės tarnautojai nuvedė į vokiečių restoraną vakarienės. Tai milžiniškos patalpos, su tipiškai vokiška aplinka ir atitinkamai aprengetais padavėjais. Tikra Bavarija. Po vokiško alaus ir "Kartoffelklose", toli paliko p. Andersonas ir nereikšmingi pasidarė importuojamos mėsos reikalai...

Ryte vėl kartojau Naujos Zelandijos vyriausybės užimtas pozicijas. Tik šį kartą jaučiau, kad turiu klausytoją ir tai to paties pono Andersono asmenyje. Man pabaigus atsirado cigarų dežė ir juodos kavos. Pagalvojau, kaip gerai, kad dėdė Clevelande manęs neatpratino rūkyti (pastangų darė nemažai), nes kaip čia būčiau galėjęs atsakyti pirmo parodyto nuoširdumo. O be to ir tokį cigarą N. Zelandijoje tik per didžiulius atlaidus pajėgiau įsigyti...

Pasirodo, nereikėjo nei indėniškos taikos pykės išrūkyti. Nuo to momento reikalai vyko lyg sviestu patepti. Atsiveikinant, stipriai ranka p. Andersonas takšnojamo man per petį ir plačiai besišypsodamas išlaidėjo su "you are a tough guy" komplimentu.

Ta patį vakarą išskridau į Londoną. Laimingu atveju lėktuvas nebuvo perpildytas, tad pakėlęs dvi atramas išsitiesiau ant trijų minkštųjų kėdžių.

Lėktuvas nusileido rytiniam Londono areodrome apie 8 val. ryto. Dangus buvo labai apsiniaukęs ir migla krito smulkiai lietumi, Londone nesu prieš tai

buvęs, bet iš pasakojimų, kaip tik tokį ir įsivaizdavau Anglijos rudens rytą.

Po gan paprastų maitinės formalių, autobusu nuvežė į Kensington stotį. Iš ten paėmiau taxį į Lietuvų Sąjungos namus. Prie durų pasitiko p. Prancūnas, Sąjungos reikalų vedėjas. Kol pasikeitė pirmaisiais pasisveikinimo žodžiais, taxio šoferis nuvažiavo nepasitęsęs atiduoti net dalį gražos. Dideli, pagalvojau, Londone arbatpinigiai, nes toji graža buvo apie tris kartus didesnė, negu skaitliuke parodyta kaina už atvežimą. Nutariau ateityje būti atsargesnis.

Lietuvių namus radau remontuojant, tad sunku apie juos pasisakyti. Iš lauko jie labai gražiai atrodė. Spausťvės patalpos labai menkos. Garbė p. Kerui ir kitiems jos darbuotojams, kurie, palyginti, už menką uždarbį ir tokiose sąlygose, dirba tautinį darbą. Tą patį reikia pasakyti ir apie Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių laikraštinius.

Šeštadienį praleidau po miestą besišvalgydamas. Požeminiu traukiniu labai lengva susirasti įžymesnes vietas. Aplankiau keilias karališkas pilies ne dėl to, kad būčiau didelis monarchistas, bet grynai smalsumo vedamas. Didelio įspūdžio jos nepadarė. Tiesa, nemačiau jokių ceremonijų su įprastu anglų karališkojo dvaro spalvingumu, tad ir negaliu nešališkai jų vertinti.

Visą laiką Naujoje Zelandijoje buvau galvojęs, kad tu pilii įsilaikymas krašto žmonėms kainuoja daug pinigų. Maniau, kad ir mano, kaip Commonwealth gyvenančio piliečio sąskaiton, šis toks mokestis uždedamas. Pasirodo, ar bent taip angli tvirtina, kad tie dvarai ekonomiškai patys išsilaiko.

Aplankiau Madame Tussoud vaškines žymybių figūras. Labai meniškai ir realistinai padarytos. Kartais net sunku atskirti ar stovi ramiai koks tarnautojas, ar vaško figūra kampe pastatyta. Vieną iš tokių figūrų ir užkalbinau kelio klausdamas. Gana neįjaukus įspūdis, kai atsakymo negavau. Nepatiko tik, kad taip greitai pasiskubino išlieti "kosmonautą" Gargariną. Anglai, žinoma, iš kailio neriasi, kaip ir visados rusams pataikauti ir kitų žemes atidavinėti, kad tik jų begriūvančios imperijos nepalietų. Nepatiko ir Chruščiovo figūra: per jaunas ir labai švelnių bruožų pavaizduotas.

Aplankiau ir greta esantį Planetariumą. Gal nėra toks didelis, kaip Leipzig, bet techniškai gerai padarytas.

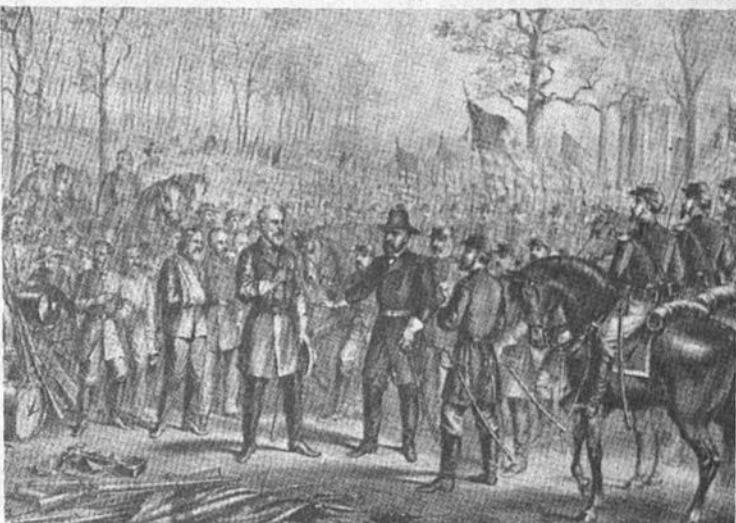
Ejau ir į Westminster Abbey, kur per amžius karūnavo ir laidodo karalius, natūralia ir nevisai natūralia mirtimi mirusius.

Geriausią įspūdį padarė Tautinė Meno Galerija. Išstatyti beveik visų didžiųjų pasaulio dailininkų originalai. Jų tiek gausu, kad reikėtų dienų dienas praleisti, kad bent dalį arčiau susipažinusi.

Panašią dailės parodą mačiau Clevelando Muziejuje. Tenai tikrai stebėjau, kad, palyginti, jaunas kraštas provincijos mieste tiek daug meno vertybių spėjo įsigyti. Gerai, kad dėdė Samas turtingas, ir dar geriau, kad turte gyvendamas dvasinių vertybių neišsižadą.

Sekmadienio rytą atvyko p. Masiulis, dirbąs Reading BEC manes išsivežti. Užsukom pas p. Kerius ir buvom maloniai lietuviškai pavaišinti. Pasirodo, p. Keriai jau sparnus pakėlė į JAV. Taip pat ir p. Masiulis. Nuvažiavom ir į lietuvišką "saliūną". Ir ten susitikom su keletu nuoširdžių tautiečių. Pasidalinome patirtimi ir palyginome sąlygas tarp dviejų angliškų kraštų: Didžiosios Britanijos ir N. Zelandijos. Ir beveik be išimties sutikome, kad būtų gera persikelti į JAV.

Pavakaryje nuvykome į Lietuvų parapiljos rengiamą Kristaus Karaliaus minėjimą. Programą išpildė jaunieji lietuviai deklamavimu, pianinu ir smuiku. Dalyvavo ir mišrus choras, beveik išimtinai susidedąs iš senai čia (Nukelta į 5 psl.)

Generolas Lee (kairėje) pasiduoda generolui Grant.

tuose, Washingtonas susidūrė su rintu kariu.

Pietiečių sostinė iš Alabamos buvo perkelta į Virginijos sostinę Richmond, tik 105 mylios į pietus nuo federalės sostinės Washingtono.

Virginija ir artimos sritys, iki Pensilvanijos šiaurėje, buvo pačių kruviniausių mūšių laukas. Po pirmutinio ataklaus mūšio prie Manassas, 1861 m. liepos 21 d., kai pietiečiai sutriuškino šiaurės jėgas, karas išsiplėtė per visas pietines valstijas į vakarus iki Arkansas ir net Texas, už Mississippi upės, per dutrečdaliu krašto, apie 2,000 mylių atstu nuo New Yorko.

Šiauriečių kariuomenės žygiaimai pietiečius malšinti ir bausti pareikalavo daug didesnių pasiruošimų ir pastangų, nes pietiečiai kariavo apsigynimo kare, gindami savo namus, savo žinomose vietovėse, savo krašte.

ŠIAURĖS PAJĖGUMAS NUSVERIA

Pietinės valstijos buvo daugiau žemdirbystės kraštas, augino vatą, tabaką ir kitką, tai paroduodami šiaurės dirbtuvėms, galėjo iš ten atsivežti pramoninius gaminius. Dirbtuvų turėjo mažai, todėl karui reikmenų gaminimasis vyko sunkiausiose sąlygose. Taigi ir stebėtina, kad

VASARIO 16 GIMNAZIJA IR KULTŪROS

KONGRESAS

Dr. J. GRINIUS

Buv. Vasario 16 Gimnazijos direktorius

Nors ilgą laiką neturėjau progos asmeniškai pažinti J. Bačiūno, bet jis imponavo iš tolo savo mecenatiškais darbais lietuvių kultūros reikaluose. Labiau jo nuomones pradėjau vertinti nuo 1958 m. rudens, kai K. Drunga (tuometinis Lietuvių Bendruomenės Valdybos pirmininkas Vokietijoje) mane supažindino su vienu J. Bačiūno laišku, liečiančiu Vasario 16 Gimnaziją. Kaip gimnazijos direktoriui viena laiško mintis buvo tokia svarbi, kad ji man daug padėjo (naujų pareigų pradžioje) nusistatyti ilgesnės distancijos planą, kurio įvykdymas per kokių 3-4 metus būtų turėjęs pastatyti Vasario 16 Gimnaziją ant kojų pedagoginiu moraliniu ir ekonominiu atžvilgiais.

Tikra pagarba ir net savotiškas susižavėjimas J. Bačiūno asmenimi manėje atsirado 1960 m. rudenį, kai p. Laukaitių šeimoje Muenchene, turėjau progos apie dvi valandas laiko su juo pasikalbėti ir jam paaiškinti, koks buvo tas mano reformų planas, kuris buvo pradėtas vykdyti Vasario 16 Gimnazijoje, svarbiausia, su sąžiningais ir gerais gimnazijos darbininkais gimnazijos inspektorium T. Gailiūnu, sekretoriu A. Makarsku, mergaičių bendrabučio vedėja S. Laukaitiene ir kitais, bet susilaukęs neleistinos opozicijos iš kai kurių kūrų. Nors tada (1960 m. rudenį) jau buvau priverstas pasitraukti iš direktoriaus pareigų dėl neatsakingo, boikoto reformų planui, bet man buvo malonu patirti J. Bačiūno mintis dėl to plano, kuriam įkvėpti jis buvo prisidėjęs savo ekonominio pobūdžio sugestijomis, pats to nežinodamas. Tada buvo malonu konstatuoti, kad, nebūdamas europinio auklėjimo žmogus, J. Bačiūnas pasirodė toks europietis, kokio tarp lietuvių senosios kartos amerikiečių nebuvo tekę sutikti. Per aną neilgą pasikalbėjimą J. Bačiūnas taip pat atskleidė geresnį pedagoginių reikalų supratimą negu kai kurie Vasario 16 Gimnazijos ilgamečiai mokytojai.

Todėl nuo tada atsidėjęs perskaitau Dirvoj užtikamus J. Bačiūno straipsnius, ypač apie Vasario 16 Gimnaziją. Šį kartą noriu atsiliepti dėl J. Bačiūno straipsnių rinkinio "Ko važiuau į Europą", kur yra teisinga, nors ir labai santūri, gimnazijos padėties diagnozė ir iš esmės geras konstruktyvus pasiūlymas, jei Vasario 16 Gimnaziją reikėtų reformuoti, ją suglaudinant iki tokio laipsnio, kad iš jos beliktų kolegija arba bendrabutis supravalomais lituanistiniais dalykais. Tik to pasiūlymo silpnybė yra ta, kad dėl nežmoniškai pakilusios žemės kainų Vokietijos miestuose, to pasiūlymo negalima įvykdyti -- pardavus dabartinės Vasario 16 Gimnazijos patalpas su 4,5 hektaro parku ir už tai gavus dvigubai didesnę kainą negu buvo mokėta perkant, vargiai

už gautus pinigus būtų galima nupirkti dideliame mieste bent pusės hektaro sklypą, jau nekalbant apie triobėsių pastatymą. Ir naujausiame savo straipsny "Ar Vasario 16 Gimnazija stovi ant tvirtų kojų?" (Dirva 1961. XII.15) J. Bačiūnas iškelė idėjų pasiūlymą. Neturėdamas tikrų davinių nei iš Vasario 16 Gimnazijos, nei iš Bendruomenės Valdybos, nedrįstu dėl jo pasisakyti, o oficialūs dviejų mėnesių senumo gimnazijos raštai neleidžia apytikriai vertinti ekonominį stovį, nes viename straipsny rašoma apie palaimingus metus ir tuo pačiu laiku kitame straipsnyje šaukiama beveik SOS (Šauksmas iš gimnazijos). Taip ir nebeaišku, kuo buvusieji metai buvo palaimingi ir kodėl ta palaima taip greit pasibaigė. Ekonominis atžvilgiu geras laikas Vasario 16 Gimnazijoje buvo 1960 m. pradžioje, gimnazijai švenčiant 10 metų sukaktį ir po jos. Tada ne tik buvo likviduotos visos didelės skolos, kurios slėgdavo gimnaziją ir jos vadovybę per eilę metų, bet tada buvo sudaręs ir pajamų perteklius, kuris leido vadovybei atsikvėpti ir imtis kitų svarbių darbų, ypač užplanuotos pedagoginės reformos, siekiant pakelti mokymo lygį, ir apmesti planus klasių ir valgyklos būtinai statybai. Dėl pertekliaus ir tada neturėta iliuzijų, nes jis galėjo iširti per keletą mėnesių, vėl privesti prie skolų, jei nebus siekiama pedagoginės reformos iki tokio laipsnio, kad vokiečių valdžia galėtų duoti gimnazijai nuolatinę nemažą pašalpą.

Geras laikas tada buvo ypač dėlto, kad geras vaisius buvo pradėjusios duoti kelerių ankstyvesnių metų pastangos, kokias buvo atlikę Pr. Zundė, A. Makarskas, J. Bataitis, K. Drunga, T. Gailius ir aš pats. Vasario 16 dienos proga gimnazijos 10 metų sukakties iškilnės, kuriose buvo apsilankę du aukšti vokiečių valdžios pareigūnai, buvo laimingas pasisukimo taškas. Tie pareigūnai, savo akimis pamatė ir viešai per iškilmes išgirdė, kokias dideles aukas lietuviai patys per 10 metų buvo sudėję savo gimnazijai išlaikyti ir vis dėlto kokiuose varguose ji tebegyvena, tie pareigūnai taip gerai ir su užuojauta atsiliepė ministerijoje, kad po poros savaičių į gimnaziją atvažiavo Vokietijos Federalinės Respublikos pats ministras pabėgėlių reikalams, pranešė pasky-

ręs bene 37,000 markių vienkartinę pašalpą, pats nurodė kelius ir žadėjo paremti mūsų prašymą iš kitur gauti pašalpai, kuri iš tikro buvo suteikta, bet 1961 metais.

Su vokiečių ministro apsilankymu gimnazijoje ir su pradėtomis duoti reikšmingesnėmis pašalpomis buvo pasireiškęs sveiktautėjų pabėgėlių atžvilgiu palankus vokiečių politikos pasikeitimas, kuris dabar duoda gerų vaisių gimnazijai ekonominiu atžvilgiu. Bet tuo laiku gimnazijoje pasireiškė pedagoginės reformos boikotas, paskatintas dviejų Lietuvių Bendruomenės Valdybos narių, nenusimanančių pedagoginiuose reikaluose ir draugemenkos atsakomybės asmenų, nors jiems buvo žinoma, kad įvedamos naujos priemonės mokymo lygiui pakelti, turėjo vokiečių švietimo įstaigų pritarimą. Visai galimas daiktas, kad ir dabar vokiečių palankios politikos pabėgėlių kultūriniais reikalais bus pasiekta to, kad bent pagrindiniams mokytojams algos bus mokamos iš vokiečių valdžios lėšų, tačiau reikalavimas, kad Vasario 16 Gimnazijoje mokymo lygis ir mokytojų cenzas prilygtų vokiečių gimnazijoms, vargu ar sumažės.

Be skausmo...

Tuos dalykus čia miniu supratimui, kad ekonominis Vasario 16 Gimnazijos stovis yra gaudžiai susijęs su jos mokytojų bei mokinų pedagoginėmis ir moralinėmis problemomis. Nesprendžiant tinkamai vieny, negalima išspręsti nė antrą ir atvirkščiai.

Lig šiol didžiulį artimo meilės darbą ekonominė srity yra atlikę gimnazijos rėmėjų būreliai, ypač būrelių vadovai ir BALFas. Tik deja, nei būreliai, nei BALFas lig šiol nesuteikė gimnazijai pakankamos moralinės paramos priežiūros ir kontro-

loginės reformos boikoto du asmenis tebėra neįvykdytas, bet laikinė švietimo komisija, einanti iš dalies lietuviškos švietimo ministerijos pareigas, kad ir su "skausmais" (neturėdama BALFo moralinės paramos) atliko naudingą darbą bent formaliai sugrąžindama gimnaziją į mokomojo lygio reformą egzaminų srity. Ta komisija būtų buvusi svaresnė ir būtų galėjusi daugiau padaryti, jei BALFas būtų paskyręs savo atstovą.

Bet BALFas moralinės pagalbos atžvilgiu Vokietijos lietuviams yra abejingiausias. Per 10 su viršum metų su savo materialinių gėrybių skirstymo sistema jis nemažai prisidėjo prie Vokietijos lietuvių skaldymo bei demoralizavimo ir dabar neprišėdama prie neseniai atvykusių lietuvių (su vokiečių repatriantais) sujungimo su senesniais pabėgėliais. Jis demoralizavo Vokietijos moraliskai silpnesnius lietuvių, savo drabužių ir maisto gėrybes skirstydamas lygiomis teisėmis su padoriais lietuviams ir visokiomis atmatomis (girtuokliais, vokiškų palaidų šjonų mėgėjais ir kartais vokiečiais).

Kitais tariant tokiais, kurie lietuviams daro gėdą arba su lietuviams nenori turėti nieko bendro (per eilę metų neatsilanko nė į Vasario 16 dienos minėjimą), bet arogantiškai reikalauja BALFo gėrybių.

Vasario 16 Gimnazijoje šitokių atmatų nėra. Bet ir gimnazijoje visiems žinoma, kad už dalinamas medžiagines gėrybes BALFas tenori padėkos popierėlio, bet nereikalauja nei asmeninio tvarkingumo, darbštumo, blaivumo, nei šeiminių ir tautinės objektyvios ištikimybės (priklausyti kokiai nors lietuvių draugijai, arba bent ateiti į tautines šventes).

Šitoks demoralizuojantis BALFo atstovas dalyvauja švietimo komisijoje, kad jis vienas, arba su kitais švietimo komisijos nariais, gali visada patikrinti gyvenimą bendrabuty, gali ateiti į pamokas patikrinti mokinių pažangumą, mokytojų ir paties direktoriaus darbą.

Norinčiai ant sveikų kojų stovėti mokyklai tai labai reikalingi dalykai. Reikalingi ir politikuojančių slaptiems puolimams prieš gimnaziją atremti. Deja, šitokios pagalbos BALFo ponai direktoriai gimnazijai nenorėjo suteikti per eilę metų, nenori nė dabar, kai nuolatinės švietimo komisijos statusas numato jos įsikišimą į ūkinius reikalus.

Be abejo ir dabartinis statusas nėra tobulas bet jis BALFo interesams yra palankiausias, kokį tik galima buvo sudaryti geros valios asmenims esamose sąlygose. Kad jį būtų galima dar tobulinti, reikia, kad švietimo komisija būtų veiksminga ir vaisinga. Deja, lyg tyčiom šiais mokslo metais net Vasario 16 Gimnazijai remti komitetas taip pat neapleisė savo atstovo komisijon. Ar tai nerodo, kad Amerikos lietuvių, gimnazijos geradarių, nesupranta Vasario 16 Gimnazijos reikalo, kad Dr. P. Rėklaičiai apsilankymas JAV nedavė vaisių, nors Dr. P. Rėklaitis Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Taryboje labai gražiai perdavė gimnazijos rėmėjų norus ir pageidavimus?

Bet reikalus suprantantiems tai nebuvo naujiena. Reikia, kad BALFas atsikvėptų savo demoralizuojančios politikos Vokietijos lietuvių atžvilgiu, kad jis ir kiti rėmėjai suteiktų švietimo komisijai moralinio svorio, paskirdami į ją pedagogiškai kvalifikuotus ir autoritetingus savo atstovus. Jie turi pagaliau suprasti, kad Vasario 16 Gimnazija nėra biznio organizacija, bet jaunimo mokymo ir auklėjimo įstaiga, kuri be gerų pavyzdžių ir be tin-

kamos priežiūros, įvairiuose laipsniuose gali sužlugti, nors ekonominiu atžvilgiu ji galėtų laikytis.

Man atrodo, kad rimtas J. Bačiūno balsas su klausimu "Ar Vasario 16 Gimnazija stovi ant tvirtų kojų", turėtų būti suprantas ne vien ekonomiškai, bet ir morališkai bei pedagogiškai. Todėl reikia, kad bent vieną kartą susirinkusį į krūvą visi Vasario 16 Gimnazijos rėmėjai ir geradariai ir padarytų atitinkamų nutarimų dėl gimnazijos tolimesnio gyvenimo ir likimo.

Lietuvių Kultūros Kongresas, kuris šaukiamas Chicagoje šiemet rugsėjo 3 d., tam yra paskatas ir gera proga. Kongreso dalyviai, arba bent jo pedagoginė sekcija, turėtų išklaušyti viešą nuodugnį pranešimą apie Vasario 16 Gimnazijos problemas, o po to į uždarą posėdį turėtų susirinkti visų gimnazijos rėmėjų būrelių vadovai, Vasario 16 Gimnazijai remti komitetas, BALFo centro atstovai drauge su Lietuvių Bendruomenių JAV, Kanados, Vokietijos pirminkais (Pr. Zunde, K. Drunga, kun. B. Liubinu), su buvusiais ir esamu direktoriais (Dr. A. Palaičiu, A. Giedraičiu, Dr. V. Literškiu, Dr. J. Griniu, Dr. kun. L. Groniu).

Šitime uždame posėdy, kad ir ilgai jis užtruktų, dalyviai turėtų gauti visokius papildomus paaiškinimus, kurie neįmanomi viešame posėdy arba spaudoje, kad vienokiu ir kitokiu atžvilgiu nepakenktų gimnazijai. Šitime posėdy dalyviai pagal savo sąžines ir supratimą turėtų priimti nutarimų, privalomų Vasario 16 Gimnazijai ekonominiu, moraliniu ir pedagoginiu atžvilgiais bei išrinkti asmenis, kurie turėtų vykdyti prižiūrėti.

Aukotojų bei rėmėjų priežiūra Vasario 16 Gimnazijai pasiliks būtina ir tuo atveju, jei vokiečių valdžia paskirtų nuolatinę pašalpą pagrindiniams mokytojams, nes tokia pašalpa greičiausiai bus užtikrinta tol, kol lietuvių patys sudės dalį pinigų jai išlaikyti. Be abejo vokiečių švietimo įstaigų pedagoginė priežiūra gimnazijoje sustiprėtų. Bet argi lietuviai norėtų, kad vien vokiečiai ją vykdytų?

Baigdamas norėčiau, kad dėl šitokio pasiūlymo -- suvažiuoti visiems Vasario 16 Gimnazija suinteresuotiems ir atsakingsiems bei įstaigoms bent vieną kartą per 12 metų, pasisakytų Vasario 16 Gimnazijai remti komitetas, J. Bačiūnas ir kiti pozityviai suinteresuoti.

PER JAV, ANGLIJĄ...

(Atkelta iš 4 psl.)

gyvenančių tautiečių. Garbė jiems, kad ne tik savo kalbos nepamiršo, bet dar aktyviai dalyvauja kultūrinuose lietuvių rengimuose. Paskaitą skaitė iš JAV atvykęs kun. dr. Gureckas. Teko su juo ir asmeniškai pasikalbėti.

Chicagoje būdamas dalyvavo dr. Gurecko įsteigtos savišalpos labdarybės pobūvyje, kuris, mano supratimu, praėjo labai sėkmingai.

Susitikau ten ir su inž. Baubliu. Vakarieniavome Soho vengriškame restorane. Pono Masiulio parinkti valgiai ir inž. Baublio užsakytas vynas visus labai gerai nuteikė ir laikinai užsimiršome, kad esame benamiai, po pasaulio kampus išblaškyti.

Vėlai vakare inž. Baublio bute gėrėme kavą, klausėmės lietuviškų plokštelių, kalbėjome apie Lietuvos baletą, operą ir senų gerų laikų prisiminimus. Inž. Baublys dirba Darbo Ministerijoje ir yra atsakingas už karališkų pilii struktūrinių priežiūrą bei jų atnaujinimą. Jis labai vaizdingai papasakojo apie karališkojo dvaro įžymybes. Jos buvo taip įdomios, kaip ir gerai nuteikianti pasaka.

(Pabaiga kitame numeryje)

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTIPAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

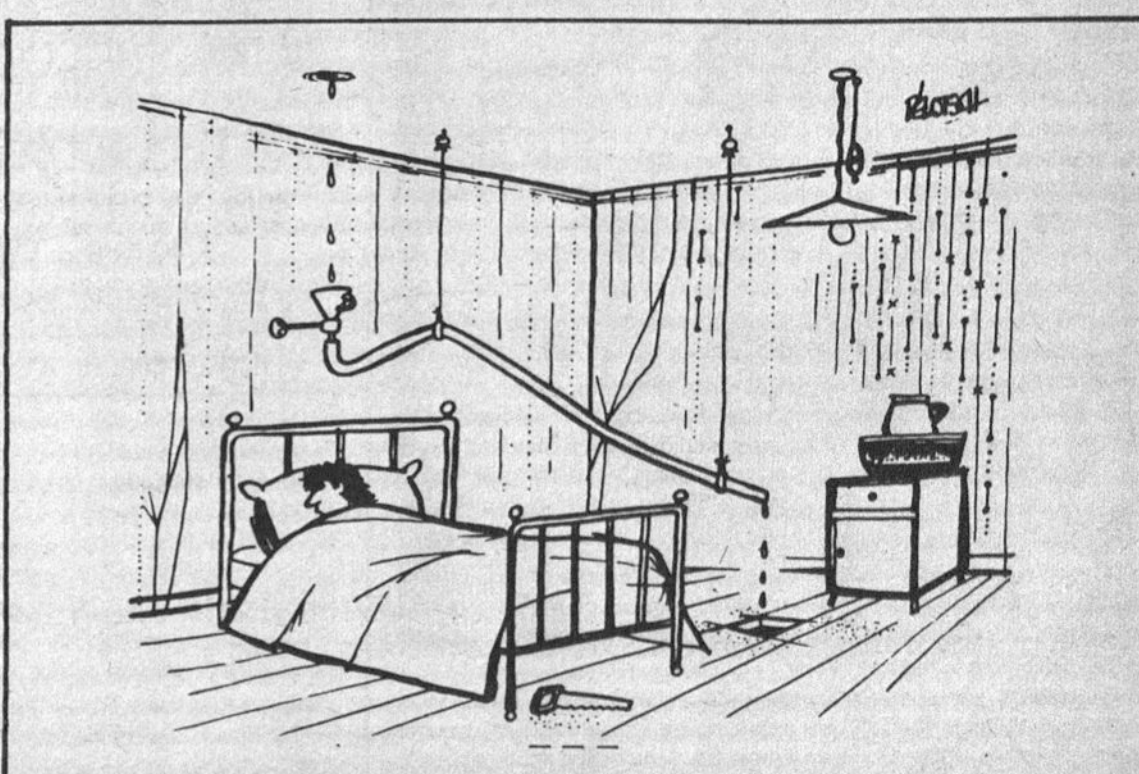
KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius
Bishop 2-1397

SPORTAS

Žaibas laimi Baltimorėje

Clevelando LSK žaibas moterų tinklinio komanda praėjusį savaitgalį buvo išvykus į Baltimorę, kur dalyvavo South Atlantic Association of Amateur Athletic Union ruoštime turnyre. Šalia žaibo į turnyrą buvo pakviestos šešios geriausios rytinių pakraščiu moterų tinklinio komandos.

Po gana ilgos kelionės ir trumpo poilsio, pirmosiose rungtynėse žaibas susitiko su Washington Sigulda komanda ir ją įtikinančiai nugalėjo 2:0 (15:4, 15:5). Antroje rungtynėse žaibo priešas buvo ilgametė rytinių pakraščiu čempionė — Baltimore Locust Point komanda. Čia kova buvo sunkesnė ir žaibas turėjo pasitenkinti kuklesniu laimėjimu 2:1 (10:15, 15:10, 15:8). Trečiojoje rungtynėse žaibas gana lengvai nugalėjo Baltimore Volleyettes 2:0 (15:9, 15:11).

Finalinėse rungtynėse žaibas vėl susitiko su Baltimore Locust Point ir vėl laimėjo 1:0 (15:9). (Dėl laiko stokos buvo žaistas tik vienas setas).

Turnyras buvo prarastas dviejų minusų sistema ir jame dalyvavo 7 komandos. Pastebėtina, kad žaibui teko žaisti su pačiom stipriausiom komandom — antros, trečios ir ketvirtos vietos laimėtojom — Baltimore Locust Point, Washington Sigulda ir Baltimore Volleyettes. Kitos trys komandos buvo Philadelphia, Flainfield YMCA ir Newark, N.J.

Rungtynių pažiūrėti buvo susirinkęs būrelis lietuvių sportininkų ir sporto mėgėjų. Sekmadienį vietinis sporto klubas, talkinamas Bendruomenės valdybos, suruošė žaibietėms šaunius pusryčius.

Žaibo komandoje žaidė A. Barzdukaitė, I. Besperaitytė, R. Besperaitytė, K. Gelažytė, J. Koklienė, A. Liutkutė ir R. Staniškytė.

Žaibo laimėjimą trumpai aprašė du Baltimorės dienraščiai.

• Keturi žaibo stalo tenisistai dalyvavo Columbus miesto įvykusiose Ohio uždarose stalo teniso pirmenybėse. Visi keturi gerai pasirodė ir nežiūrint didelio

dalyvių skaičiaus ir stiprios konkurencijos pasiekė gražių laimėjimų. Rūta Gaidžiūnaitė mergaičių klasėje (iki 18 m.) laimėjo 1 vietą ir Ohio meistrės vardą. Tai antrasis iš eilės Gaidžiūnaitės laimėjimas didesnio mąsto turnyruose. Mišriam dvejetui R. Gaidžiūnaitė ir E. Lippai laimėjo antrą vietą. Berniukų klasėje (iki 15 m.) Vytautas Nasvytis pasiekė finalą, kuriame gražioje kovoje turėjo nusileisti B. Matthews iš Cincinnati. Toje pačioje klasėje Algirdas Koklys pasidalino 3-4 vieta. Vien berniukų klasėje buvo virš keturiasdešimt dalyvių.

Vyrų senorių klasėje Jau-nutis Nasvytis taip pat pasiekė finalą, kuriame pralaimėjo A. Johnston ir turėjo pasitenkinti antra vieta.

Ohio pirmenybių metu buvo paskelbtas 1961 m. Ohio stalo tenisistų vertinimas. Vyrų lentelėje J. Nasvytis įvertintas šeštuoju ir vyrų senorių grupėje — antruoju.

Tenka gerėtis gražia mūsų jaunųjų stalo tenisistų pažanga. Ypač pažymėtinas R. Gaidžiūnaitės pastovus tobulėjimas. J. N.

ŽAIBAS — APYGARDOS KREPŠINIO MEISTERIS

Vidurinių Vakarų Sporto apygardos 1962 m. vyrų krepšinio pirmenybės įvyko praėjusį savaitgalį, sausio 27-28 d., Detroito.

Pirmenybėse dalyvavo 6 klubai: Chicagos LSK Neris, Chicagos LSK Jūra, Chicagos LSK Aras, Chicagos ASK Lituanica, Clevelando LSK žaibas ir patys šeimininkai — Detroito LSK Kovas.

Pirmenybių nugalėtoju išėjo Clevelando LSK žaibas baigmėje įveikęs Chicagos LSK Nerį, 101:61.

Tenka pažymėti, kad Clevelando žaibas Vid. Vakarų sporto apygardos titulą laimėjo pirmą kartą. Kaip žinome, per metais žaibas liko antroje vietoje, pralaimėjęs baigmėje prieš Chicagos LSK Jūrą.

Šiose varžybose visos komandos dalyvavo daugiau ar mažiau nepilnose sudėty-

se. Gal geriausioje padėtyje buvo Clevelando žaibas, nors ir jo sąstata nesimatė L. Pangonio, E. Šilingo, A. Motiejūno ir kt., kurie negalėjo ištrukti iš savo mokyklų ar kariuomenės dalinio.

Chicagos Neris neturėjo viso savo elito, su Valaičiu, Varnu, broliais žvinakiais ir kt.

Negeresnėje padėtyje buvo ir Aras, kurių net apie 5 žaidėjams nebuvo lemta pasiekti Detroitą.

ASK Lituanica atvyko be Bosniko, Kauno ir kt. LSK Jūra neturėjo savo aukštojo centro Molio ir dar kelių.

Ką jau bekalbėti apie kitus, jei ir patiems šeimininkams — Detroito LSK Kovui buvo vargo sulopyti sąstata.

Pirmenybės buvo prarastos vieno minuso sistema. Pagal burtų pasiskirstymą vienoje pusėje pirmąsias rungtynes žaidė Chicagos ASK Lituanica prieš Detroito LSK Kovą. Laimėjo ASK Lituanica 62:49.

Kitoje pusėje, po lygios ir permainingų kovos, Chicagos LSK Neris įveikė Chicagos LSK Arą 75:71.

Kaipo pereitų metų finalistai, Clevelando LSK žaibas ir Chicagos LSK Jūra buvo paskirti tiesiai į pusiau baigmę.

Pusiau baigmėje LSK žaibas suklupdė ASK Lituanicą 84:67 ir pateko į baigmę.

Kitose pusiau baigminėse rungtynėse LSK Neris pralaužė LSK Jūrą ūgi ir fizinę persvarą ir juos "užkan-kino" pasekme 56:50, tuomi pasiekdami baigmę.

Pralaimėjusios komandos susitiko paguodos rate. Čia pirmąsias susitiko pirmųjų ir antrųjų rungtynių pralaimėtojai — LSK Aras ir LSK Kovas. LSK Aras ištraukė laimėjimą, jau buvusį LSK Kovo kišenėje — 69:68.

Toliau paguodos rate susitiko LSK Aras su LSK Jūra. Čia Aras lengvai sulupo Jūrą 76:50, tuomi laimėdami paguodos rato varžybas ir teisę žaisti dėl 3-4 vietos su Chicagos ASK Lituanica.

LSK Kovas ir LSK Jūra, abi pralaimėjusios po 2 rungtynes peržaidė dėl 5-6 vietos. Koviečiai ir čia, sekdami kitų pavyzdžiu, įveikė LSK Jūrą. Tuo būdu Chicagos LSK Jūra — pereitų metų apygardos meistris buvo nustumtas į paskutinę vietą.

Baigmėje dėl meisterio titulo Clevelando LSK žaibas nukirto Chicagos LSK Nerį aukšta pasekme, 101:61. Tik pirmą kėlinį neriečiai sugebėjo šiek tiek pasipriešinti. Žaibiečiai, turėdami didelį žaidėjų rezervą, antrame kėlinyje pribaugė Nerį.

Tuo būdu LSK žaibas lai-

NEW YORK

NEO LITHUANIA KORPORACIJOS ŠVENTĖ NEW YORKE

Sausio 27 d. Korp! Neo Lithuania New Yorke atšventė savo 39 metų gyvavimo sukaktį. Šventė įvyko Maspetho Lietuvių piliečių klubo didžiojoje salėje. Susirinko didelis būrys korporantų ir svečių. Iškilmingą posėdį pravedė pirmininkas Algis Sperauskas, kuris savo įžanginėj kalboj atžymėjo korporacijos nueitą kelią ir ateities darbus.

Korp! valdyba, prisitaikydama prie dabarties gyvenimo, vykdydama korporacijos tikslus, numato atkreipti didelį dėmesį ir kiekvieno paskiro korporanto pareigos supratimą: išlaisvinti savo kraštą, išlaikyti lietuviybę, atlikti kiekvieną korporacijos paskirtą darbą, gerai mokytis ir siekti aukštesnių tikslų.

Po pirmininko A. Sperauskos kalbos sekė naujai pakeltiems senjorams spalvų uždėjimas visiems dainuojant spalvų daina — Lietuva brangi... Priesaiką davė šie senjorai: Algis Bitėnas, Algirdas Budrecis, Rima Buinytė, Jonė Elsbergaitė, Dana Maurukaitė, Giedrė Noakaitė, Violetė Vykintaitė ir Giedrė Ūselytė.

Žodžių korporacija sveikino — Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, savo ir konsulo J. Budrio vardu, V. Abraitis — Liet. Taut. Sąjungos centro valdybos pirmininkas, E. Čekienė — Liet. Nepriklausomybės Fondo pirmininkė, Estų

mėjo 1962 m. Vid. Vakarų Sporto Apygardos meisterio titulą ir parsivežė perėnamąją dovaną, įsteigtą 1957 metais A. L. B-nės Clevelando Apylinkės.

Žaibą atstovavo: Brazaitis — kap., V. Morkūnas, K. Sumakaris, D. Gačys, J. Kijauskas, E. Modestas, J. Belavičius ir A. Grigaliūnas.

Dėl 3-4 vietos Chicagos klubai LSK Aras ir ASK Lituanica peržais Chicagoje.

Pirmenybės buvo prarastos gerai. Susirgus LSK Kovo pirmininkui Pr. Mišniui jį pavadavęs klubo sekretorius V. Simutis savo pareigas atliko be priekaištų. Gaila, kad nebuvo galima gauti salės arčiau lietuvių rajono, gal būtų daugiau žiūrovų atėję.

Keturias pirmąsias vietas šiose pirmenybėse užėmė komandos kvalifikavosi dalyvauti XII Sportinių žaidynių krepšinio varžybose, balandžio 28-29 d. Chicagoje.

LIETUVIŠKI SCIAI, JUODA DUONA, AUŠČIAUSIOS RŪSIOS RŪKYTI KUMPIAI, DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti

Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:

Name

No. Street City State

studentų Korp! Fraternitas Estica atstovas, Rūta Dačytė — Korp! Neo Lithuania Bostone vardu, A. Šileikytė — Liet. Studentų S-gos New Yorke skyriaus pirmininkė.

Raštu sveikino: Korp! Neo Lithuania garbės narys B. K. Balutis — Lietuvos įgaliotas ministeris Londone, Korp! Neo Lithuania centro valdyba ir padaliniai Clevelando, Chicagos ir kt.

Po iškilmingo posėdžio buvo jaukios vaišės ir šokiai.

Korp! Neo Lithuania New Yorke šiais metais švęs savo garbės nario Jono Maiorionio-Mačiulio 100 metų nuo jo gimimo sukaktį.

BOSTON

Korp. Neo Lithuania valdyba

Sausio 20 d., dalyvaujant senai ir naujai išrinktai valdybai, bendrame posėdyje buvo pasiskirstyta pareigos: Dr. V. Čepas — pirm., Irena Manomaitienė — vicepirm., Rūta Dačytė — sekretorius, Eleonora Griauzdienė — išdininkė, Skirma Makaitytė — arbit. elegant, Edv. Eitas — vyr. tvarkd., Aldona Čekienė ir Alg. Svilas — juniory tėvūnai.

Pirmame posėdyje valdyba nutarė suruošti dail. V. Andriūšio paveikslų parodą. Dailininkas šiuo metu yra nustojęs regėjimo. Taip pat valdyba nutarė pasiųsti savo atstovus į Korp! Neo Lithuania šventę New Yorke.

Korporacija turi 34 narius. Jos eiles kasmet papildoma jaunieji akademikai. Korporacija turi gražias perspektyvas ateitį. Ypač ši rudenį numatoma, kad geras būrys papildys jos eiles.

Pereitų metų veiklią valdybą sudarė: Br. Makaitis — pirm., Teofilis Janukėnas — sekr., Teresė Stankūnaitė — vicepirm., Irena Manomaitienė — jun. magistras.

Mykolas Manomaitis,

Bostono jūrų skautų vadovas, buvo išvykęs į Chicago dalyvauti jūrų skautų ir skaučių jubiliejinėje šventėje.

Yra gautas pranešimas, kad L. S. B-ja sausio 21 d. savo posėdyje įregistravo Bostono jūrų skautus, kaip atskirą vietininkiją.

SVEIKINIMAS BOSTONO JŪRŲ SKAUTAMS

Chicagos jūrų skautijos jūrų skaučių Juodkrantės tunto, jūrų skautų akademinės Korp. Gintaro ir jūrų skautų Baltijos Jūros tunto vadovybės ir skautai džiaugsmingai sutiko žinią apie Bostono jūrų skautams atskiros jūrų skautų vietininkijos teisių pripažinimą LS Brolijoje.

Šia proga nuoširdžiai sveikiname brolius bostoniškių jūrų skautus bei vadovus ir linkime visiems sėkmės, pasiryžimo ir gero vėjo jūrinio skautavimo kelyje.

sktn. A. Gasnerienė, Juodkrantės tunto tuntininkė

J. psk. L. Šlenys, Jūr. skautų korp. Gintaras pirm.

J. pskt. A. Butkevičius, Baltijos Jūros tunto tuntininkas

LOS ANGELES

Iškilmingai minima Vasario 16-jį

Los Angeles lietuviai šiais metais minės Vasario

ELEMENTORIUS "E"

išmokys vaikus lengviausiai skaityti

Elementorius paruošė žinomas pedagogas Ignas Malėnas pačiu naujausiu metodu. Išmokti skaityti reikia tik pusės laiko, negu kitais metodais. Tik duok elementorius, ir paskaityk pirmąjį skiemenį. Toliau vaikai patys skaitys.

Vaikus galima pradėti mokyti skaityti jau 4 metų, kai tik susidomi skaitymu.

Elementorius ruoštas 25 metus. Gausiai iliustruotas dail. V. Simankevičiaus spalvotais piešiniais. Yra 112 psl. Išleido Ateitis Brooklyn, N. R. Spaudė saleziečių spaustuvė Italijoje. Kaina 2.50 dol. Gaunama adresu: Ateitis, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y., ir pas platintojus. Įsigykite tuojau. Savo vaikučiams padarysite didelį džiaugsmą. (Pr.)

16-tąją tikrai iškilmingai. Pagrindiniu minėjimo kalbėtoju bus prof. Juozas Brazaitis, iš New Yorke. Be to, šventėje dalyvaus senatoriai Thomas H. Kuchel ir Roman L. Hruska (iš Nebraska) ir tars po trumpą žodį.

Vasario 16-sios minėjimas bus pradėtas iškilmingomis pamaldomis šv. Kazimiero bažnyčioje, kurios įvyks vasario 11 d., sekmadienį, 10 val. 30 min. Tuoj po pamaldų šv. Kazimiero parapijos salėje bus bendras minėjimas su menine programa.

Po bendro minėjimo, puošniame Michael's restorane (4500 Los Feliz Blvd., netoli nuo šv. Kazimiero bažnyčios) bus iškilmingi pietūs. Pradžia 3 val.

Vasario 16-sios minėjimas šiais metais, kaip kad ir praeitvje, rengia ALT Los Angeles skyrius. Iškilmingiems pietums vietas reikia rezervuoti iš anksto, skambinant — Skiriui — NO 4-2910. Liaudanskui — NO 5-0794, Petrauskui — NO 2-3017. C.

DETROIT

Nepraleiskime progos

Vasario 3 d., šeštadienį, A. L. B. Detroito apylinkės valdybos ovičiamas, iš Clevelando atvyksta Vaidylos teatras ir stato Ig. Gataučio režisuotą Maurice Rostant trijų veiksmų dramą su prologu "Žmogus, kurį užmušiau".

Spektaklis įvyks lietuvių svetainės salėje. Pradžia 7 val. Po vaidinimo šokiai ir vaišės.

Clevelando aktorai dar nė karto detroitiskiai neapvyklė. Todėl nepraleiskime progos ir šį kartą jų puikiai vaidyba pasigėrėti ir paremti Bendruomenės apylinkę, kuri šio parengimo pelna skiria šeštadieninės lituanistikos mokyklos išlaikymui. K. J.

GERIAUSIA DOVANA YRA R. SPALIO "ALMA MATER"

• Pajamų mokesčių — Income tax pildymas Dirvoje, kaip ir ankstesniais metais, bus vykdomas kiekvieną šeštadienį, pradedant nuo vasario mėn. 10 d. Mokesčius pildys Jonas Kazlauskas, Dirvos bendradarbis ekonominiais ir ūkiniais klausimais. Norint mokesčių lapus užpildyti kitu laiku, susitarkite jo namų telefonu — RE 1-7222.

Clevelando sporto klubo Žaibas tinklininkų komanda Baltimorėje laimėjusi pirmąją vietą. Nuotraukoje trūksta J. Koklienės. Pirmoje eilėje iš kairės klūpo: R. Besperaitytė, A. Liutkutė ir R. Staniškytė. Stovi: A. Barzdukaitė, K. Gelažytė ir I. Besperaitytė.

Ši šeštadienį, vasario 3 d. 6.30 val.

Slovenian Auditorium,
6417 St. Clair Ave.
įvyks

CLEVELANDO VYRŲ OKTETO KONCERTAS

rengiamas

LSK Žaibo Tėvų Rėmėjų Komiteto

OKTETO VADOVAS RYTAS BABICKAS

Po koncerto šokiai grojant Neolithuanų
orkestrui, bufetas ir kitos pramogos.

• Nepriklausomybės šventės minėjimas įvyksta vasario 11 d. Abiejose lietuvių katalikų bažnyčiose bus iškilmingos pamaldos, šv. Jurgio parapijos bažnyčioje giedos muz. P. Ambraso choras, o Naujosios parapijos bažnyčioje muz. A. Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio ansamblis.

Iškilmingas aktas įvyks Naujosios parapijos salėje. Pradžią 4 val. Kalbės Lietuvos pasiuntinys Washington J. Kajeckas ir senatorius S. M. Young.

• LB Clevelando I-os apyl. valdyba vasario 4 d., 11:30 val., Lietuvių klubo apatinėje salėje kviečia organizacijų atstovus dalyvauti

informaciniame susirinkime.

Bus aptariama: Maironio minėjimas ir minėjimui komiteto sudarymas, V. Banaičio (iš Vokietijos) atvykimo Clevelandan reikalu komiteto sudarymas, "Lithuanian Village" šėrų įsigijimas ir I-os apylinkės dešimtmečio paminėjimo reikalas.

• E. Karnėnas, Dirvos bendradarbis, kelioms dienoms atsigulėję Doctors Hospital sveikatai patikrinti.

• A. L. Tautinės Sąjungos Clevelando 12-to skyriaus 1962 metams išrinkta valdyba pasiskirstė parei-

gomis: K. S. Karpis — pirmininkas, Vyt. Stuogis — vicepirmininkas, Jonas Rastenis — sek., Vl. Blinstrubas — izdininkas, P. Pračkus — narys, V. Morkūnas — kandidatas.

Posėdyje, vykusiam sekmadienį, valdyba padarė keletą nutarimų. Tarp kitų, pakviesti į skyrių seniau buvusius narius ir rūpintis daugiau naujų narių įjungti gyvesnei veiklai. Skyrius paaukojo \$20.00 L. S. Klubui "Žaibas". Nutarė remti bendrai rengiamą iš Europos atvykusio Valterio Banaičio pranešimą, kuris Clevelande bus kovo 18 d.

• BALFo 38 skyriaus nauja valdyba: P. Banionis — pirmininkas, V. Apanis — vicepirmininkas, J. Čyvas — izdininkas, J. Mikonis — sekretorius.

• Metinis SLA 14 kuopos sueiga, pradedant šių metų darbą, įvyks vasario 6 d., 6:30 val. vakare, Lietuvių salės svetainėje. Darbotvarkėje: naujai išrinktos valdybos, kurią sudaro — Vytautas Braziulis — pirmi-

ninkas, Ona Jokubaitienė — vicepirmininkė, Stasys Lazdinis — protokolo sekretorius, Marė Misickienė — izdo sekretorė, Povilas Sukys — izdininkas, Margarita Jones, Feliksas MacKus, Paulina Mozuraitis — izdo globėjai, — pareigų perėmimas. Taip pat bus kuopos izdo metinė pajamų ir išlaidų apyskaita, veiklos metinių darbo gairių nustatymas bei dienos reikalų aptarimas. Po susirinkimo,

ATSILANKYKIME Į OKTETO KONCERTĄ!

Ši šeštadienį, vasario 3 d., 6:30 val., Slovėnų Salėje, 6417 St. Clair Ave., įvyks metinis Clevelando vyrų okteto koncertas. Oktetui vadovauja RYTAS BABICKAS.

Kas bus koncerto programoje? --Ogi labai nuotaikingos ir įvairios, daugiausia lengvesnio žanro dainos, būtent--

a) lietuviškos ir semiklasikinės dainos,
b) populiariųjų klasikinių ir moderniųjų operėčių ištraukos (Fr. Lehar, S. Romberg, Rogers & Hammerstein, Loewe ir kt.)

c) populiariosios pramoginės bei šokių muzikos melodijos, kur šalia svajingo tango, išgirsite ir egzotiškų Pietų Amerikos ritmų.

Vienu žodžiu šiame koncerte turėsite progos išgirsti lietuviškoje scenoje gana retai pasitaikančio žanro koncertą.

Po koncerto bus šokiai! Ir tikrai puikūs, nes groja populiarioji Neolithuanų kapela, o šokių metu bus įvairių prašmatnių, staigmenų...

Svečiams neteks būti alkaniems, nes veiks labai skaniai paruoštas ir turtingas bufetas.

Koncertą rengia Clevelando LSK Žaibo Tėvų - Rėmėjų Komitetas, Pelnas skiriamas LSK Žaibo sporto klubui parenti.

Kaip žinome, LSK Žaibas savo sportinę veiklą yra labai plačiai išvystęs, suburdamas virš 130 lietuviško jaunimo savo eilėse ir savo sportiniais pasirodymais gražiai užsirekomendavęs tiek lietuvių, tiek ir amerikiečių tarpe.

Šis parengimas yra kartu ir metinė LSK Žaibo šventė. Taip yra bus paskelbti ir atžymėti geriausio klubo sportininkai 1961 metais. Taipogi bus pristatyta Žaibo moterų tinklinio komanda, laimėjusi perėitą šeštadienį Baltimore įvykusių rytinio JAV-bių pakraščio tinklinio turnyrą ir LSK Žaibo vyrų krepšinio komanda tą patį savaitgalį Detroito laimėjusi lietuvių Vid. Vakarų Sporto apygardos 1962 m. pirmenybes Detroito.

Sudarykime lietuvišką prekybos bendrovę

BRONIUS GRAŽULIS

Turėdamas Clevelande porą krautuvų, kurias aplanko beveik visi Clevelande gyvenę lietuviai, turiu progos pasikalbėti su šimtais tautiečių. Iš jų nemaža dalis norėtų dalyvauti prekybinėje veikloje: įsisteigti savo krautuves arba bent prisidėti prie kitų prekybos įmonių. Esu susitikęs keletą žmonių, kurie mane kalbino daryti "ką nors didesnio" žadėdami prisidėti geromis sumomis.

Mano nuomone, geriausias prisidėjimas prie prekybos veiklos, tai būtų didelės lietuvių prekybos bendrovės sukūrimas. Tada neabejoju, kad yra galimybių sukurti didelę lietuvių prekybos bendrovę, nes --

1) besidominčių tuo reikalu yra tikrai didelis skaičius,

2) mūsų tautiečiai yra jaugerojai prakutę, turi atliekamą centą.

3) Pagyvenę ilgesnį laiką Amerikoje jau susipažinome su čionykštės prekybos sąlygomis. Jaučiame kokią prekybą galėtų geriau eiti, ką galima naujo įvesti ir t.t.

4) Ilgesnis čia pagyvenimas mus supažindino ir su daugeliu

tautiečių, kurių tarpe matome daug puikių, darbščių ir sąžiningų žmonių. Jeigu pradžioje, vos atvykus į šį kraštą, mus žavėjo sugebą gražiai kalbėti, tai dabar mes jau galime pažinti, ar jie ir dirbti moka.

Kokiose prekybos šakose bendrovė galėtų veikti? Mano manymu iš anksto kategoriškai nusistatyti kokio nors vieno srity, kažin ar reikėtų. Bendrovė turėtų veikti tose prekybos šakose, kuriose jos vadovybė rastų tikslingumą. O tokių sričių yra šimtai. Kelios iš jų paminėtinės:

1. Maisto prekybos sritis -- supermarketai. Amerikos supermarketai dažnai perdaug išsiplėtę dirba su daugeliu ydy. Pati svarbiausia -- neprisitaikymas prie pareikalavimo. Turime nemažą pavyzdžių, kaip didžiausios Amerikoje supermarketų bendrovės įkurtos įmonės neišsilaikė ir buvo priverstos užsidaryti dėl šalia esančio mažo marketelio savininko vedamos politikos -- kuo geriausia prisitaikyti prie klientų, patiekti jiems jų mėgiamas prekes. Tai šio srity, atrodo, kad veikimo dirva yra labai plati.

2. Tarptautinės prekybos sritis. Čia būtų galima įsivežti įvairių prekių, daugiausia iš Europos. Be to stengtis gauti įvairių užsienio firmų atstovavimo teisę.

Mano gerai pažįstamas kitatautatis, gyvenęs New York'e, per ketvertą metų, pradėjęs iš nieko, šiandien yra stambiausias itališkų batų importieris. O itališkų batų importo suma į JAV yra 8 mil. dolerių! Bendrai iš Europos importo srity daug ką būtų galima pasiekti.

Reikia atsiminti, kad numatomi 20% muitų sumažinimai yra tik pradžia. Už metų gal bus numatinti muitai 50% ar net daugiau.

ten pat įvyks nariams, jų šeimoms ir bičiuliams, Vasario šešioliktosios minėjimas: šventės mintimis bei nuotaikomis pranešimą padarys Stasys Lazdinis. Metinė minėjimo dalį išpildys kuopos jaunimas. Vėliau sudėtinės vaisės.

• Duinininkę Norą Braziulienę, praėjusią savaitę ištiko dvi nelaimės: paslydusi ant laiptų prie savo namo krisdama įlaužė du šonkaulius, o po trijų dienų, purpuolė gatvėje ir skaudžiai sumušė galvą. Po patikrinimo ligoninėje toliau gydosi namuose.

• Lietuvos Nepriklausomybės Fondui Clevelande yra paaukoję: St. Jurgaitis — \$5.00, Vl. Blinstrubas — \$5.00 ir J. Pauža — \$2.00.

giau, ir prekybos mainai su Europa gali pasiekti negirdėto dydžio.

Kas greičiau priėtų mainų pritaikins, tas laimės.

3. Vasarviečių laikymas. Tai labai jautri, rizikinga, bet ir pelninga sritis. Atsargiai veikiant ir čia daug ko galima pasiekti.

Prieš porą metų J. Bačiūnas pasiūlė lietuviams pirkti jo didžiulę vasarvietę. Pavieniui tai sunkiai įkandamas reikalas (brangus!) bet bendrovei tai nebūtų buvę sunku tą objektą nupirkti. J. Bačiūnas, kaip girdėti, davė geras išsimokėjimo sąlygas, o svarbiausia -- jis sutiko pirkėjui pridėti nepaprastos vertės turintį savo toj srity ilgametį patyrimą.

4. Kelionių biurų laikymas, draudimo bendrovių atstovavimas ir kt. Tai vis šakos, už kurių galima kabintis.

Tokia plati prekybos bendrovė turėtų būti suorganizuota ten, kur būtų numatoma svarbiausia prekybinė veikla ir kur daugiausia būtų narių -- dalininkų. Neabejoju, kad tokiu centru turėtų tapti Chicago. Tačiau bendrovės, veikla neturėtų rubežiuotis tik Chicago. Ji savo veiklą turėtų išplėsti ir visuose didesniuose Amerikos miestuose, ypač tuose kur gyventų didesni skaičiai dalininkų.

Smulkiau apie prekybos sritis, bendrovės veiklą, aiškiau, laikraščio rėmuose nėra galimybės išsiaiškinti. Tai galima būtų padaryti tik per susirinkimą.

Ligi šiol laiko niekam nebandžius panašios bendrovės organizuoti, aš mėginu imtis pradinės -- statistinės iniciatyvos. Būtent, kreipiuosi į visus lietuvius, kurie pritartų didžiulės lietuviškos prekybos bendrovės steigimo iniciatyvai, rašyti man laiškus su tokiais daviniais: Pavardė, adresas, ar pritariate idėjai, kokiu įnašu galėtumėte prie tokios prekybos bendromis prisidėti. Tai pat neužmiršti savo pastabų bei pasiūlymų. Laiškus prašome siųsti šiuo adresu: Mr. B. Gražulis, 1323 Russell Rd., Cleveland 3, Ohio.

Žinoma, prašome negalvoti, kad jūsų pasiųstas laiškas su įnašu nurodomu jau jus teisiniai suriš. Ne, tai bus vien tik apytikris pagrindas orientacijai, ar yra koks nors pagrindas bendrovei kurti. Jeigu atsirastų nemažas skaičius pritarėjų ir pakankamas kapitalas, tada, susitarus su chieagiečiais, būtų galima šaukti susirinkimas ir bendrovę įkurti.

Tarp kitko, straipsnelio autorius neprimato sau toje bendrovėje jokių vadovaujamų pareigų nes jis turi pakankamai darbo su savo įmoneis. Tačiau jis mielai prie tokios bendrovės prisidėtų ir kapitalu, ir patarimais (jeigu jų kas pageidautų).

P. S. Jeigu kuris iš lietuviškų laikraščių rastų savo skiltyse vietos, maloniai prašau šį mano straipsnelį perspausdinti.

V. MOLOTOVAS, kaip pranešama iš Maskvos, esąs Kremliaus ligoninėje, susirgęs širdies ligomis. Esą, jį kasdien lankanti žmona, bet kokia jo sveikatos būklė, nepranešama.

ITALIJOS ministerių kabinetas, vadovaujamas Fanfani, artimiausiu laiku pasitrauks. Jis siekia atleisti eiti į koaliciją su kariosiomis grupėmis, kad galėtų prarasti daugiau socialinių reformų.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

MORE FOR YOUR SAVINGS

at the 71 convenient banks of

4% ON SAVINGS DEPOSITS
REMAINING 12 MONTHS.

On deposits remaining less than 12 months, the former 3% will be increased to 3 1/2%.

When Money is a Must, Your Closest Friend is

Cleveland Trust

Ohio's Largest Bank and Trust Company

Member Federal Deposit Insurance Corporation

KAS IR KUR?

• **John Richardson, Jr.**, Laisvos Europos Komiteto pirmininkas, įsijungė į Kuchel-Lipscomb Rezoliucijai Remti Komitetą. Komiteto vadovybei John Richardson rašo: "Su malonumu įsijungiu į Kuchel-Lipscomb Rezoliucijai Remti Komitetą. Kaip jau jūs gerai žinote, aš pilnai remiu akciją Jungtinėse Tautose už pravedimą laisvų rinkimų Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje; reikalauju sovietų visiško pasitraukimo iš tų kraštų ir sugrąžinimą Pabaltijo politinių kalinių iš komunistų vergų stovyklų. Linkiu šiam komitetui geriausios sėkmės visuose darbuose".

• **Hartfordo, Conn. lietuviai** Nepriklausomybės šventę mini vasario 18 d., 2 val. po pietų Lietuvių svetainėje — 354 Park Ave. Minėjimo programoj prakilbos ir meninė dalis. Rengia ALT skyrius ir kviečia visus lietuvius dalyvauti.

• **Dr. J. Maurukas**, iš Elyrijos, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• **Dr. V. Grybinas**, iš St. Louis, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• **Stepas Kęsgaila**, iš Montrealio, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• **Juozas Gaurilius**, iš Chicago, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

NEAKIVAIZDINIS LITUANISTIKOS DĖSTYMAS

Chicagoje veikia Pedagoginis Lituanistikos Institutas, planuojas neakivaizdinį (korespondencinį) lituanistikos dalykų dėstymą, praeitų metų gale yra paskelbęs lietuvių laikraščiuose studentų registraciją ir dėstysimų dalykų programos metmenis. Į tą skelbimą pirmieji atsiliepė: Birutė Čaplikaitė-Kožicienė

CHICAGOS LIETUVIŲ GYVENIMAS TELEVIZIJOJ

Lietuvos Generalinio konsulato tarpininkavimu, žymesnieji bei svarbesnieji lietuvių parengimai Chicagoje, gali pradėti rodytis televizijos kronikoje.

Šie būsimieji įvykiai jau pažadėti parodyti WGN-TV (Channel 9) žinių kronikoje 10 val. vakaro ir 11:45 val. ryto: ALIAS Chicago skyriaus balius vasario 3, Drake viešbuty; Lietuvos Vyčių Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo banketas vasario 11 d., Sherman viešbuty; Chicago Lietuvos Tarybos Nepriklausomybės minėjimas vasario 18, Maria Aukšt. Mokyklos Auditorijoje; Skautų Kazuko Mugė kovo 4, Jaunimo Centre.

Kam teks vaizdus matyti, patartina parašyti padėkos laiškelius televizijos stočiai (WGN-TV, 2501 W. Bradley Pl., Chicago). Jeigu bus iš lietuvių pakankamai atsiliepimų, bus galima laukti stoties palankumo ir kitų didesnių lietuvių rengimų filmavimo ir rodymo televizijoje.

(Illinois), Balys Grinius (Canada), J. Lescinskienė (Canada), Dalilė Polikaitienė-Valančiūtė (California), Aušrelė Skirmuntaitė (Ill.), ir Vytautas Zalatorius (Illinois).

Visi užsirašiusieji neakivaizdiniam dėstymui pritaria ir siūlo greičiau pradėti darbą. Kad šis planas būtų įgyvendintas kiek artimesnėje ateity, reikėtų gerokai didesnio studentų skaičiaus. Tie, kurie galvoja neakivaizdiniu būdu gilinti savo lituanistinius žinias bei įsigyti lituanistinių dalykų dėstytojo kvalifikaciją, bet dar nėra ligi šiol atsiliepę, prašomi greičiau tai padaryti. Rašyti šiuo adresu: Ped. Lituanistikos Institutas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill.

Chicago ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti PAULIAUS AUGIAUS grafikos darbų pomirtinės parodos atidaryme šeštadienį, vasario 3 d., 7 val. vakare, Chicago Savings & Loan Association Meno Galerijoje, 9245 So. Western Avenue. Parodą rengia Lietuvių Dailės Institutas ir ji bus atidaryta iki kovo mėn. 4 d.

Laisvosios Lietuvos Valstybės buv. KRASTO APSAUGOS MINISTRUI Pulk. KOSTUI ŽUKUI,

sumkiu karo su lenkais metu nešusiam didele atsakomybę ne tik už Lietuvos kariuomenę, bet ir už visą krašto apsaugą, mirus, pagarbui lenkių galvą ties, deja, svetimoje žemėje supiltą Jo kapu ir reiškiu nuoširdžią, gilią užuojautą doriems Lietuvos kariams ir JO artimiesiems

Stasys Dirmantas

Grupė lietuvių veikėjų, dalyvavusių Detroito mero inauguracijos baliuje, kuriame buvo 7,000 svečių. Nuotraukoje iš kairės Michigan valstijos Moterų Sąjungos direktorė Ona Valatkienė, naujasis Detroito meras Jerome P. Cavanaugh, Detroito Lietuvių Bendruomenės pirm. Vladas Pauža ir Detroito Lietuvių Organizacijų Centro ir ALKRKF apskr. pirmininkas Ralph J. Valatka, Baliuje lietuvius taip pat atstovavo Wayne County Civil Service komisierius Joseph G. Velosky, adv. Casey K. Ambrose su poniu, dr. Joseph Peters su poniu ir adv. P. Charles Peters su poniu.

Darbingas ir svarbus Lietuvių Bendruomenės Chicago apygardos suvažiavimas

L. B. Chicago apygardos suvažiavimą reikia skaityti pavykusių. Dalyvavo visų apygardai priklausančių 19-kos apylinkių atstovai, iš viso 108 asmenys. Pats susirinkimas vyko sklandžiai, darbingerio ir rimtoje nuotaikoje. Suvažiavimas įvyko sausio 28 d. B. Pakšto svetainėje, Chicagoje.

Suvažiavimą atidarė L. B. Chicago apygardos švietimo reikalų vedėja B. Miniotaitė. Pirmininkavo: K. Drunga, A. Juškevičius, dr. J. Gliudelis. Sekretoriavo — V. Žilinskas ir A. Gintneris. Rezoliucijų komisiją sudarė: šantaras, A. Reivytytis, Rauckinas, dr. A. Virbickas, V. Zalatorius.

Suvažiavimo dalyvius sveikino: L. Konsulas P. Daužvardis, Chicago ALT skyriaus pirmininkas kun. A. Stašys, adv. R. Skipitis, ALT vykdomojo komiteto pirmininkas L. Šimutis. Jis pakvietė visas centrines lietuvių organizacijas vieninčiai, sutartinai veikti, pasakė: "Vienai kuriai centrinei organizacijai sunegala vis visada tas neigiamai atsiliepija į kitą". Kvietė bendruomenininkus imtis iniciatyvos išjudinti ir įtraukti į kultūrinę veiklą ir ankstesnės kartos ateivius lietuvius. Jiems esą, taip pat rūpi lietuviškos kultūros reikalai ir jų širdys plaka nuoširdžia tėvynės meile.

L. B. Chicago apygardos veiklos pranešimą padarė St. Šiaučėnas. Iš pranešimo paaiškėjo, kad apygardos vadovybės nariai su dinamiškos prigimties pirmininku J. Jasaitiu priešaky, atliko daug ir svarbių uždavinių. Būdinga, kad reikalo išsukti, atliko visą eilę ir politinių uždavinių, kada pamatė, kad be jų niekas neatliks. Suorganizavo lietuvių eiseną ir dalyvavo pavergtų tautų protesto parade. Dalyvavo pavergtų tautų komitete. Paruošė protesto laiškų tekstus, skirtus Brazilijos vyriausybei siekiančiai uždaryti Lietuvos atstovybę Brazilijoje. Dalyvavo miesto šaukiamuos tautybių pasitarimuose.

Sudarytas ir ateities darbų planas. Štai svarbesnieji darbai. Atlikti visus techniškus pasiruošimo darbus, šią vasarą Chicagoje įvykstančiam kultūros kongresui. Sudaryti komitetą Tau-

tinų šokių šventei rengti, įvykstančiai 1963 metais. Paruošiamieji darbai jau pradėti. Vyksta jau paruošiamieji darbai generaliniam Lietuvos konsului P. Daužvardžiui pagerbti. Dalyvauti šia vasarą įvykstančioje Tarptautinėje prekybos ir pramonės parodoje. Pasirūpinti patalpomis Pasaulio Lietuvių archyviui.

Kasos apyskaitą padarė Ig. Petrauskas, apygardos išdininkas. Susirinkimas apyskaitą priėmė.

Apygardos, apylinkių atstovų pranešimai

Pranešimus padarė 19-kos apylinkių atstovai. Visur lietuviškos kultūros veikla gyva, nario mokesčius tik mažą dalį narių laiku sumoka. Visose apylinkėse atžymimos tautinės ir valstybinės šventės. Daugelyje apylinkių veikia chorai, jaunimo kultūros sekcijos, vaidintojų būreliai, lituanistinės šeštadieninės mokyklos. Gimnazijos veikia Chicagoje ir Ciceroje.

Stipriai apylinkės pasireiškė ir politinėje veikloje. Parašė ir pasiuntė 42 raštus, o East Chicago apylinkė ir 1500 laiškų kongresmanams ir senatoriams, kad paremtų Kuchel rezoliuciją.

Visi apylinkių atstovai pranešimus darė raštu. Bet ir tai pranešimai ilgai užsitęsė.

L. B. Chicago Apygardos valdybos rinkimai ir jų rezultatai

Paprastai, pagal įstatus, apygardos valdybą renka kas dveji metai. Šie rinkimai buvo praversti tik po metų laiko. Juos išsukė susidariusios apylinkės, tad rinkimai ir buvo praversti metais anksčiau.

Į apygardos valdybą išrinkti: K. Drunga, S. Šiaučėnas, J. Vedegys, B. Vitkus, K. Kasakaitis, B. Nainys, P. Vėbra, D. Bielskus, dr. A. Virbickas.

Į revizijos komisiją išrinkti: Bružas, Šantaras, Barzdukas

Laikas atitaisyti lietuvių bei padarytą klaidą

Prelatas M. Krupavičius kvietė visus rimtai susirūpinti lietuvių reikalu ir pasiruošti į atkaklią, besąlyginę kovą už gyvybinę

svarbos tautinį reikalą. Prelatas pasakė: Kovoti visu užsidegimu, kur nepakaks žodžio, imtis baslio. Siekiame, kovokime ir laimėsime. Laikas atitaisyti lietuvių daromą tokią didelę skriaudą.

Čia pat prelatas nurodė ir sociologų instituciją, Amerikos valdžios uždavinių vykdytoją, siekiančią praturtinti Ameriką svetimų kalbų mokėjimu. Ši institucija esą jau veikia pilnu tempu. Yra išsiuntinėjęsi užklauso raštus tautinių grupių kultūrinėms institucijoms: bažnyčių klebonams, mokytojų vedėjams, radijo valandėlių vedėjams ir t.t. Užklauso išsiųsti tikslų padėti tautinėms grupėms išlaikyti jų tautinę kalbą — Amerikos didelį kultūrinį turtą.

Prelato teigimu jau yra tautybių, pasinaudojusiu šia valdžios teikiama paslauga. Jau yra išgavę apmokamus valdžios pinigais mokytojus tautiniai kalbai dėstyti viešose mokyklose, kur yra jau susidaręs pakankamas mokinių skaičius.

Minimos institucijos adresas: Language Resources Project, 111 West 57 Str., Room 1520, New York 19, N. Y.

Prelato teigimu ir sugestija, turėtų visos lietuvių organizacijos ir net paskiri intelektualai, kuriems tikrai rūpi lietuvių reikalas, pasirūpinti gauti tokias užklauso blankas. Prelato mintims ir sugestijoms visi entuziastingai pritarė ilgai besitęsiančiu plovimu, jo mintį papildė dar keli kiti kalbėtojai, su pirmininkaujančiu K. Drunga priešakyje.

Mok. Gulbinskas kalbėjo Vasario šešiolikto gimnazijos išlaikymo reikalu, prašė stipriai aukomis paremti gimnazijos išlaikymą. Kvietė bendruomenininkus įsipareigoti mokėti po vieną dolerį kasmet ir tą dolerį mokėti drauge su bendruomenei mokamam nario mokesčiui.

Paskutinis žodį tarė J.

VISI SUTINKA:

geriausią pirkti ten, kur gali matyti pačius daiktus, netik jų paveikslus. Televizijos, radijų, patefonai, vokiški radijo --stereo patefonai -- dešimtimis pas Gradinską, 2512 W. 47th Str., Chicago, Ill.; FR 6-1998.

E. CHICAGO

Lietuvių Bendruomenės apylinkės metinis narių susirinkimas įvyko sausio 21 d. 5 val. vakare Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos patalpose Harbor, Indiana.

Susirinkimą atidarė apylinkės pirmininkas Kazimieras Valeika, pakvietęs A. L. Bendruomenės pirmininką J. Jasaitį tarti žodį. Jis savo tartame žodyje pasidžiaugė East Chicago apylinkės valdybos gražia veikla ir darnų sugyvenimu, kviesdamas visus vieningai jungtis į lietuvių išlaikymą.

Susirinkimui pirmininkavo Zigmąs Moliejus, sekretoriavo Kazimieras Domarkas. Apylinkės valdybos vienerių metų veikla pranešimą padarė pirmininkas Kazimieras Valeika.

Valdyba savo metu veiklos bėgyje gyvai reikėsi šiose srityse: Lietuvių išlaikymo -- kultūriniame bare, kaip Vasario 16 Gimnazijos rėmimas aukomis, minėjimų - rengimų rengimas, meno darbų parodos surengimas.

Lietuvos laisvinimo darbuose: Genocido parodos surengimas, protesto rezoliucijų, laiškų bei telegramų rašymas Amerikos valdžios pareigūnams ir Brazilijos prezidentui, primenant jiems Lietuvos bylą.

Bendruomenės organizaciniame gyvenime buvo sėkmingai praversti A. L. B. Tarybos rinkimai, kuriuose dalyvavo 119 asmenų.

Revizijos komisijos patikrinimo aktą perskaitė Antanas Steikūnas, kuriame buvo konstatuojama, kad apylinkės valdyba per savo metų veiklą turėjo pajamų 2516,50 dol. ir išlaidų 2435,45 dol. Kasos knyga vedama tvarkingai, visi įrašai pateisinami sąskaitomis, apylinkės valdybos veikla tenka tik pasidžiaugti ir šildo patiektas susirinkimui apyskaitas priimti, kurios buvo priimtos be jokių pastabų.

Po to sekė naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai. Apylinkės valdybą sudarė: Kazimieras Valeika -- pirmininkas, Kazimieras Domarkas -- vice-pirmininkas, Juozas Bagdanskis sekretorius, Vytautas Aukštuolis -- kasininkas, Tadas Meškauskas - kultūros reikalams ir kandidatai: Antanas Rimkus ir Kazimieras Pocius.

Revizijos komisija: Antanas Čiakas, Antanas Steikūnas ir R. Nemickas. Atstovai į Chicago apygardos suvažiavimą: Juozas Bagdanskis, Antanas Juodvalkis, Kazimieras Pocius, Kazimieras Valeika ir R. Nemickas.

East Chicago apylinkės buvusioji valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems už nuoširdų bendradarbiavimą, paramą ir talką, o ypačiai nuoširdi padėka Vasario 16 Gimnazijos būrelių vadovams: Antanui Steikūnui, Juozui Bagdanskui, Jonui Mikelėnui ir Izidoriui Valančiui, kurie per eilę metų šitame darbe nuoširdžiai dirba, o taip pat visiems remėjams, kurių visų išvardinti šį kartą negalėjome.

Vasario 16 Gimnazijai remti East Chicago apylinkėje veikla 4 būreliai su 43 remėjais, kurie suaukojo 502,00 dol.

PAKENĖ

Kas Dirvos neskaito
- daug nustoja!

Jasaitis, L. B. valdybos pirmininkas. Jis pasidžiaugė skaitlingų narių dalyvavimu suvažiavime, pasveikino suvažiavusius ir priminė kai kuriuos ateities darbų planus.

Darbingas ir sėkmingas suvažiavimas buvo užbaigtas Tautos himnu. Z. J.